

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

Katedra veřejné ekonomiky

Komparace požární ochrany v České republice a ve vybraných evropských zemích

Comparison of Fire Protection in the Czech Republic and Selected European
Countries

Student: Bc. Lucie Šebestová

Vedoucí diplomové práce: Ing. David Lenert, Ph.D., MBA

Ostrava 2018

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lucie Šebestová**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Komparace požární ochrany v České republice a ve vybraných evropských zemích
Comparison of Fire Protection in the Czech Republic and Selected European Countries

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Požární ochrana v České republice
 3. Požární ochrana ve vybraných evropských zemích
 4. Komparace požární ochrany a návrhy pro Českou republiku
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- JAKUBCOVÁ, Lenka a Ján ŠUGÁR. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. 152 s. ISBN 978-80-7251-400-7.
- LINHART, Petr a Bohumil ŠILHÁNEK. *Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. 193 s. ISBN 978-80-86640-63-1.
- SCANDELLA, Fabienne. *Firefighters: feeling the heat*. Brussels: European Trade Union Institute, 2012. ISBN 978-2-87452-222-2.
- SKALSKÁ, K., Z. HANUŠKA a M. DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 44 s. ISBN 978-80-86640-36-5.
- VILÁŠEK, J., M. FIALA a D. VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. 189 s. ISBN 978-80-246-2477-8.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. David Lenert, Ph.D., MBA**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Čestné prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně“.

V Ostravě dne 26.4.2018

.....

Bc. Lucie Šebestová

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Požární ochrana v České republice	7
2.1	Organizační struktura	8
2.2	Systém vzdělávání	14
2.3	Financování	15
2.4	Dobrovolní hasiči	19
3	Požární ochrana ve vybraných evropských zemích	20
3.1	Požární ochrana Polské republiky	20
3.1.1	Organizační struktura.....	21
3.1.2	Systém vzdělávání	23
3.1.3	Financování	24
3.1.4	Dobrovolní hasiči	25
3.2	Požární ochrana Slovenské republiky	27
3.2.1	Organizační struktura.....	28
3.2.2	Systém vzdělávání	30
3.2.3	Financování	31
3.2.4	Dobrovolní hasiči	32
3.3	Požární ochrana Francouzské republiky	33
3.3.1	Organizační struktura.....	33
3.3.2	Systém vzdělávání	36
3.3.3	Financování	36
3.3.4	Dobrovolní hasiči	37
3.4	Požární ochrana Maďarska	37
3.4.1	Organizační struktura.....	38
3.4.2	Systém vzdělávání	42

3.4.3	Financování	42
3.4.4	Dobrovolní hasiči	43
4	Komparace požární ochrany a návrhy pro Českou republiku	44
4.1	Komparace systému řízení	44
4.2	Komparace příslušníků hasičských sborů	46
4.3	Komparace financování	52
4.4	Návrhy pro Českou republiku	55
5	Závěr	57
	Seznam použité literatury	59
	Seznam zkratk	65
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Zajištění ochrany obyvatelstva, jejich životů, zdraví a majetku patří k jednomu z nejdůležitějších úkolů každého státu. Ochrana obyvatelstva je jedním ze základních pilířů bezpečnosti státu, který zajišťuje bezpečí nejen jednotlivcům, ale celé společnosti. K tomu byl vytvořen komplexní a plně funkční systém, který se dokáže přizpůsobovat měnícímu se prostředí a potřebách společnosti. Základem tohoto systému je nejen poskytování účinné pomoci při krizových stavech a mimořádných událostech a vytváření podmínek pro přípravu na tuto pomoc, ale také prevence a předcházení těmto situacím. Požární ochrana hraje v tomto systému nezaměnitelnou roli. Je oblastí, která se dotýká každého. Nejen fyzických a právnických osob, ale také orgánů státní správy a samosprávy. Systém řízení, složení a ekonomika požární ochrany se v jednotlivých státech liší. Je dán historickým vývojem, rozvojem společnosti a dalšími faktory, které pojetí požární ochrany ovlivňují. Financování je v jednotlivých státech je také různé. U některých zemích převládá financování ze státních rozpočtů, ve vyspělých státech je tato povinnost převáděna na nižší stupně státní správy nebo přímo soukromé subjekty. Systém je zabezpečován profesionálními nebo dobrovolnými jednotkami, ve většině případů jejich vzájemnou spoluprací.

V České republice je požární ochrana zajišťována vzájemnou spoluprací mezi profesionálními a dobrovolnými hasiči a jejich poměr rozložení odpovídá vybraným evropským státům. Úkolem této práce je toto tvrzení potvrdit či vyvrátit.

Cílem diplomové práce je komparace požární ochrany v České republice a ve vybraných evropských zemích, kterými jsou Slovenská republika, Polská republika, Francouzská republika a Maďarsko, a návrhy pro Českou republiku.

V práci je použito metody rešerše odborné literatury, právních předpisů a metody srovnávání.

Práce je kromě úvodu a závěru rozdělena do tří dílčích částí. První část je zaměřena na požární ochranu v České republice. Je zde popisována organizační struktura požární ochrany, specifikace jednotlivých složek, jejich kompetence a úkoly a vymezení působnosti. Přiblížen je i systém vzdělávání, financování jednotlivých složek požární ochrany a fungování dobrovolných hasičů.

Druhá část popisuje požární ochranu ve vybraných evropských zemích. V každé z nich je opět specifikována organizační struktura a jednotlivé složky, které působí v požární ochraně. Je popsán systém vzdělávání a financování profesionálních a dobrovolných jednotek zajišťujících PO a přiblíženo postavení a působnost dobrovolných hasičů.

Třetí část je zaměřena na samotnou komparaci požární ochrany ve vybraných zemích. Komparace je provedena dle několika kritérií. V první jsou srovnávány systémy řízení požární ochrany jednotlivých zemí. Jaké řídicí instituce a organizace ji zajišťují a v jakých počtech. Druhá komparace se zabývá příslušníky jednotek profesionálních a dobrovolných hasičů, kteří se podílejí na zajišťování požární ochrany. Jsou zde zjišťovány opět jejich počty, poměr profesionálních a dobrovolných hasičů v jednotlivých zemích a počty žen, které jsou zastoupeny v těchto jednotkách. Na základě těchto komparací jsou navrženy zlepšení a možná doporučení pro Českou republiku.

2 Požární ochrana v České republice

Požární ochrana v České republice je zakotvena v zákoně č. 133/1985 Sb. ze dne 17. prosince 1985 o požární ochraně. Autorem je Ministerstvo vnitra České republiky. Hlavním úkolem toho zákona je vytvoření podmínek pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. Dle §1 odst. 2 výše uvedeného zákona „Je každý povinen počínat si tak, aby nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata a majetek; při zdolávání požárů, živelních pohrom a jiných mimořádných událostí je povinen poskytovat přiměřenou osobní pomoc, nevystaví-li tím vážnému nebezpečí nebo ohrožení sebe nebo osoby blízké anebo nebrání-li mu v tom důležitá okolnost, a potřebnou věcnou pomoc.“¹ Dále tento zákon stanovuje povinnosti ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, ale i postavení a povinností samotných jednotek požární ochrany.

Česká republika je vnitrozemský stát ve střední Evropě, který se rozprostírá na rozloze 78 866 km² a k 31.prosinci 2017 čítal 10 610 055 obyvatel.²

Dle správního hlediska se republika člení na 14 krajů neboli vyšších územních samosprávných celků, a 6253 obcí. Tyto obce se dále dělí na 393 obcí s pověřeným obecním úřadem a 205 obcí s rozšířenou působností. V roce 2003 došlo ke zrušení okresů jako správních jednotek. Územní jednotka kraje však zůstala zachována pro statistické účely a pro potřeby územního členění některých úřadů státní správy (soudy, policie, úřady práce apod.). S výjimkou Prahy se Česká republika dělí na 76 okresů.

¹ § 1 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., České národní rady o požární ochraně.

² https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide.

2.1 Organizační struktura

Pro zabezpečení ochrany životů a majetku a pomoci při živelných katastrofách stát zřídil jednotky Hasičského záchranného sboru. Tuto povinnost zřizovat jednotky požární ochrany mají i další subjekty. Jednotky požární ochrany spolu vytváří systém, který zajišťuje účinnou pomoc do daného časového limitu 20 minut. Tento systém spolu s předurčeným počtem JPO je dán zákonem o požární ochraně.³

Základní organizací v oblasti požární ochrany je Hasičský záchranný sbor. Ten byl zřízen zákonem č. 238/2000 Sb., o HZS ČR a od 1.1.2016 se řídí zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). Jedná se o jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi. Rozsah úkolů, které je HZS ČR oprávněn provádět a v jakém rozsahu, je stanoven ve zvláštních právních předpisech.⁴ Při plnění úkolů spolupracuje s dalšími úřady a státními úřady, orgány samosprávných celku, právníckými a fyzickými osobami a mezinárodními organizacemi. V souvislosti se spoluprací má HZS ČR možnosti uzavírat dohody, které ji blíže konkretizují. V neposlední řadě je hlavním koordinátorem a tzv. páteří Integrovaného záchranného systému, kdy v případě krizového stavu slučuje všechny zbylé záchranné složky. Znamená to, že v případě zapojení více složek je velitelem zásahu hasič, který tyto složky řídí a koordinuje.

Organizace HZS ČR je tvořena:

- generálním ředitelstvím,
- hasičskými záchrannými sbory krajů,
- záchranným útvarem,
- školami.

³ Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

⁴ zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Dalšími součástmi HZS jsou další vzdělávací, technická a jiná účelová zařízení. Konkrétně se jedná o Školní a výcvikové zařízení, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany Praha a Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR.

Generální ředitelství HZS ČR plní úkoly Ministerstva vnitra v oblasti požární ochrany dle zákona o požární ochraně⁵ a v oblasti ochrany obyvatelstva, Integrovaného záchranného systému a krizového řízení úkoly dle zákona o IZS.⁶ V neposlední řadě zřizuje Hasičský útvar ochrany Pražského hradu, který koordinuje činnosti HZS ČR v souvislosti se zajištěním ochrany Pražského hradu, a operační a informační středisko GŘ HZS.

Předmětem činnosti v oblasti požární ochrany je:

- zpracování a schvalování organizace a rozvoje PO,
- řízení a výkon státní právy, státního požárního dozoru a odborná metodická pomoc HZS krajů, řízení vzdělávacích a jiných účelových zařízení HZS ČR,
- zajišťování mezinárodní spolupráce HZS ČR⁷,
- zajišťování podkladů pro fungování Českého národního výboru CTIF a další.

Hasičský záchranný sbor kraje je organizační složkou státu, tudíž i součástí jeho rozpočtu. Jeho působnost je souhlasná s územním obvodem vyššího územního samosprávného celku, tudíž s krajem. V čele každého HZS kraje stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr vnitra vždy na návrh generálního ředitele a po projednání s hejtmánem kraje, popř. primátorem města Prahy. HZS kraje zpracovává koncepcce PO kraje, vykonává státní požární dozor, má odpovědnost za připravenost jednotek HZS kraje, zajišťuje preventivně výchovnou a propagační činnost na úseku požární ochrany apod. Je vždy tvořena ředitelstvím, územními odbory HZS kraje a jednotkami

⁵ § 24 odst. 1 a § 25 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

⁶ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

⁷ § 22 zákona č. 320/2015 Sb. a § 24 odst. 1 písm. s) zákona č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

HZS kraje. Organizační součástí krajského ředitelství jsou operační a informační střediska a vzdělávací, účelová a technická zařízení.

Záchranný útvar HZS je také organizační složkou, která vznikla dle zákona 260/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 238/2000 Sb., o HZS České republiky. Jedná se o transformovaný 157. záchranný prapor Armády ČR, který byl 1.1. 2009 dle výše uvedeného zákona začleněn do struktury Hasičského záchranného sboru ČR. Tento útvar byl vytvořen jako centrálně řízená záloha s celostátní působností, která zasahuje při takových mimořádných událostech, živelných pohromách a rozsáhlých zásazích, při kterých je potřeba speciální technika, kterou tento útvar jako jediný disponuje. Činnost je rozdělena do třech oblastí, kterými jsou záchranná a humanitární činnost, výcviková činnost a odborné činnosti. Je rozdělen na čtyři samostatné Záchranné roty a na Oddělení přípravy a řízení jednotek. Dvě záchranné roty jsou umístěny v Hlučíně (Záchranná rota a Speciální záchranná rota), Záchranná rota je ve Zbirohu a poslední je Záchranná rota Jihlava, která vznikla v roce 2016 z důvodu dosažitelnosti a efektivnosti využití sil a prostředků na území České republiky.

Druhy jednotek PO

Jednotkou požární ochrany se rozumí organizovaný systém, který tvoří vyškolené osoby, požární technika a prostředky požární ochrany. Základním úkolem je chránit životy a majetek obyvatel a poskytovat pomoc při situacích, které by životy a majetek mohly ohrozit. Dle zákona o PO⁸ rozlišujeme několik typů jednotek PO, které jsou zařazeny do plošného pokrytí kraje, a to:

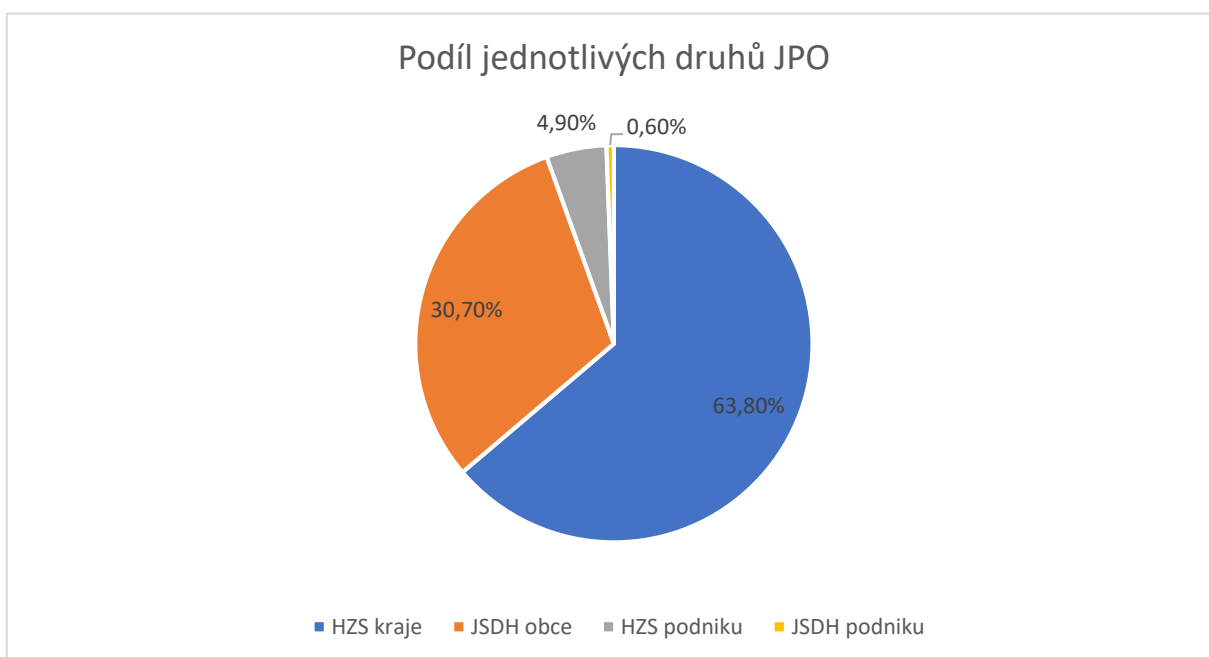
1. Jednotky hasičského záchranného sboru kraje – jejich zřizovatelem je stát, jsou součástí HZS kraje a skládají se z příslušníků HZS.
2. Jednotky HZS podniku – jsou zřizovány podniky a příslušníci jednotek jsou zaměstnanci podniků, kteří službu mají jako své zaměstnání.

⁸ Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

3. Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce – zřizují je obce a příslušníci službu nevykonávají jako své zaměstnání.
4. Jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku – zřizuje je právnická nebo podnikající FO a tvoří ji zaměstnanci podniku, kteří činnost nemají jako své zaměstnání.

Podíl zásahů jednotlivých JPO v roce 2017 je uveden v grafu 2.1.

Graf 2.1 Podíl JPO na celkovém počtu zásahů v roce 2017.

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR. Statistická ročenka HZS, 2017.

Podle Hanušky⁹ nemohou být všechny JPO vybaveny ani vycvičeny stejně. Ministerstvo vnitra a Hasičský záchranný sbor musí při rozdělování finančních prostředků optimalizovat rozmístění techniky a dislokaci JPO. Vysoké náklady na vybavení JPO speciální technikou nutí k jejímu předurčení pro více obcí, tzn. k vybavení jednotek PO s územní působností.

Proto byl v roce 1994 novelou zákona zaveden tzv. systém plošného pokrytí. Plošným pokrytím se rozumí ucelený systém, který byl utvořen tak, aby ochrana životů

⁹ HANUŠKA, Zdeněk: Organizace jednotek požární ochrany.

a majetku obyvatel nebo podniků nebyla limitována jen možnostmi obcí, ve které obyvatelé bydlí nebo se nachází, nebo nezáležela pouze na případné ochotě dobrovolníků. Plošné pokrytí vychází z § 65 odst. 6 a přílohy č. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Dále je upraveno § 1 a přílohou č. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb., § 5 nařízení vlády č. 172/2001 k provedení zákona o požární ochraně ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb.¹⁰ Jedná se o rozmístění jednotek tak, aby byly vytvořeny vazby mezi různými jednotkami a tím bylo zajištěno efektivní využívání odbornosti členů a požární techniky. Ty se dle územního a místního působení člení na 6 kategorií.

Dle územní působnosti se jedná o:

- JPO I – jednotky HZS kraje, které vyjíždějí do 2 minut od vyhlášení poplachu a územní působnost je do 20 minut jízdy,
- JPO II – jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, jejichž členové službu vykonávají jako své povolání. Jednotky vyjíždějí do 5 minut od vyhlášení poplachu a s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy. Zřizují se v obcích s počtem obyvatel na 1 000.
- JPO III – jednotky sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří tuto službu vykonávají dobrovolně. Zřizují je opět obce nad 1 000 obyvatel. Doba dojezdu je 10 minut od vyhlášení i územní působnosti.

S místní působností jednotky zasahují na území obce nebo v podniku, kterým byla tato jednotka zřízena. V zákoně o požární ochraně je povinnost poskytnout pomoc JPO i při mimořádných událostech mimo svou místní působnost.¹¹

- JPO IV – jednotky HZS podniku, kdy doba dojezdu po vyhlášení poplachu je 2 minuty.
- JPO V – jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, jejíž členové službu vykonávají dobrovolně. Doba výjezdu je učena do 10 minut od poplachu.

¹⁰ <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

¹¹ § 73 zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

- JPO VI – jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku také vyjíždějí do 10 minut od vyhlášení poplachu.

Jednotlivé kategorie včetně jejich počtů k 31.12.2016 jsou uvedeny v tabulce 2.1.

Tabulka 2.1 Kategorie JPO, doby výjezdů a dojezdů a počet jednotek v roce 2016.

Kategorie jednotek	Doba výjezdu od vyhlášení poplachu	Doba dojezdu dle územní působnosti	Druh jednotek	Počet jednotek
JPO I	2 minuty	20 minut	HZS kraje	241
JPO II	5 minut	10 minut	SDH obce	236
JPO III	10 minut	10 minut	SDH obce	1 342
JPO IV	2 minuty		HZS podniku	96
JPO V	10 minut		SDH obce	5 409
JPO VI	10 minut		SDH podniku	144

Zdroj: Vlastní zpracování dle statistik HZS.

Jak již bylo zmíněno výše, organizování jednotek PO je zajištěno tak, aby zajistilo tzv. plošné pokrytí. Hlavním kritériem členění jednotek je stupeň nebezpečí katastrálního území a požadavek na dobu dojezdu na místo zásahu. Každé obci je předurčeno, dle zmíněných kritérií, příslušné zajištění JPO. Poskytnutí pomoci jednotkami PO je organizováno tak, aby k ní došlo v době od 7 minut do 20 minut od vyhlášení poplachu předurčeným jednotkám PO podle následující tabulky uvedené jako příloha zákona o požární ochraně (tabulka 2.2). Takovým to rozdělením je zaručena pomoc nejen v čase, ale i ve velikosti sil a prostředků jednotek PO. Uvedený systém jednotek PO zaručuje, že počet jednotek PO zabezpečujících zásahy na jednotlivých katastrálních územích je optimalizován.¹²

¹² SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ: Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I, str. 29.

Tabulka 2.2 Počty JPO a jejich doby dojezdu na místo zásahu.

Stupeň území obce	nebezpečí	Počet jednotek PO a jejich doba dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7 minut a další 1 JPO do 10 minut
	B	1 JPO do 7 minut a další 2 JPO do 10 minut
II	A	2 JPO do 10 minut a další 1 JPO do 15 minut
	B	1 JPO do 10 minut a další 2 JPO do 15 minut
III	A	2 JPO do 15 minut a další 1 JPO do 20 minut
	B	1 JPO do 15 minut a další 2 JPO do 20 minut
IV	A	1 JPO do 20 minut a další 1 JPO do 25 minut

Zdroj: Příloha zákona o požární ochraně.

2.2 Systém vzdělávání

V roce 2011 bylo zřízeno Školní a výcvikové zařízení Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen ŠVZ HZS ČR). Jedná se o vnitřní organizační složku MV – GŘ HZS ČR dle zákona o HZS ČR.¹³ Toto zařízení organizuje vzdělávání požární ochrany a IZS. Jedná se o hlavní vzdělávací instituci, která připravuje jak nové hasiče, tak zdokonaluje odbornost stávajících příslušníků HZS a dalších JPO. Činností ŠVZ HZS ČR je kromě organizování kurzů odborné způsobilosti a speciálních kurzů také organizace instrukčně metodických zaměstnání různých tematických okruhů v rámci celého HZS ČR. Kromě těchto kurzů organizuje další výcviky pro HZS krajů, jednotky SDH a další složky IZS. ŠVZ HZS ČR se skládá ze střediska v Brně a střediska ve Frýdku-Místku. Pro realizaci odborné přípravy členů JPO u dobrovolných hasičů, a především kvůli zlepšení dostupnosti vzdělávacích zařízení v oblasti požární ochrany bylo 1.1.2016 zřízeno nové zařízení ŠVZ HZS ČR ve Zbirohu.

Vzdělávání v oblasti požární ochrany probíhá také na Střední odborné škole požární ochrany a Vyšší odborné škole požární ochrany ve Frýdku-Místku. Tato instituce je organizační složkou HZS ČR a spadá rovněž pod Ministerstvo vnitra. Škola byla založena v roce 1967. Vzdělávání probíhá ve středoškolském studiu zakončené maturitní zkouškou a studium ve vyšší odborné škole zakončené absolutoriem a

¹³ §6, odst. 8 zákona č. 320/2015 Sb. o HZS ČR.

získáním titulu DiS. Nedílnou součástí činnosti školy jsou různé typy vzdělávacích programů a odborných kurzů pro příslušníky HZS ČR. SOŠ PO a VOŠ PO je také pověřena zpracováním dokumentace k vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob a techniků požární ochrany podle § 11 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

2.3 Financování

Ve své podstatě jsou v České republice veškeré jednotky požární ochrany financovány jejich zřizovateli. A v přenesené působnosti se svým způsobem na financování podílí i stát. Povinnosti finančně zajišťovat jednotky PO udává stát Hasičskému záchrannému sboru a obcím. Kraj pak dle zákona o požární ochraně přispívá k zabezpečení plošného pokrytí jednotkami požární ochrany Hasičskému záchrannému sboru kraje a obcím pro JSDH obcí. Mimo to je kraj, respektive v přenesené působnosti krajský úřad, povinen hradit jednotkám sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí náklady spojené se zásahy mimo jejich územní obvod a dále se spolupodílet na finanční zajištěnosti jejich akceschopnosti i pořízení a obnově požární techniky. Takováto jednotka SDH vybrané obce je jednotka kategorie JPO II nebo JPO III podle přílohy 4 vyhlášky MV č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO a podle přílohy zákona o požární ochraně.

Právnícké a podnikající fyzické osoby se na financování požární ochrany podílejí komplexním zabezpečením jednotek HZS podniků, nesou také náklady na některá nařízená preventivní opatření.¹⁴ Dalším možným zdrojem jsou náklady na zásahy, kdy byly jednotky vyžádány na výzvu Operačního a informačního střediska HZS kraje, a které jsou mimo územní působnost zřizovatele. Tyto náklady může zřizovatel jednotky podniku požadovat po HZS kraje v případě likvidace požáru nebo po krajském úřadu v případě účasti na zásahu s účastí složek IZS.

¹⁴ SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ: Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I, str. 33.

Financování jednotek HZS kraje je z jednoho hlavního zdroje a tím je státní rozpočet. Jedná se totiž o organizační složku, která ze součástí rozpočtu Ministerstva vnitra. To každoročně překládá Ministerstvu financí návrh na rozpočet HZS ČR. Po schválení je pak příslušná částka přerozdělována jednotlivým krajům a následně jednotlivým jednotkám HZS. Dalšími možnostmi jsou pak dotace z územních samospráv, vlastní zdroje apod.

Hlavním zdrojem financování JSDH obcí jsou peníze od zřizovatele, tedy obce samotné. Vybrané jednotky, tedy ty, které jsou zařazeny do systému plošného pokrytí, získávají dotace ze státního rozpočtu. Tyto prostředky jdou do rozpočtu kraje, který je pak podle předem stanoveného klíče přerozděluje na jednotlivé jednotky SDH obce v kraji a dle rozhodnutí zastupitelstva daného kraje jsou pak tyto finance převedeny na účty obcí. HZS ČR může přispívat starší, popř. nepotřebnou technikou a v neposlední řadě hradí určitou část nákladů na odborné přípravy.

Jednotlivé finanční zdroje jsou shrnuty v tabulce 2.3.

Tabulka 2.3 Finanční zdroje JPO.

Druh JPO	Finanční zdroje
Jednotky HZS kraje	Rozpočet MV – GŘ HZS ČR Rozpočet kraje Příspěvky obcí Účtování likvidačních prací a zásahů Dotace z EU
Jednotky SDH v plošném pokrytí	Rozpočet obcí Investiční a neinvestiční dotace ze SR Dotace z EU
Jednotky HZS podniku a jednotky SDH podniku	Finance od zřizovatele (firma, podnik) Krajský úřad – úhrada nákladů při pomoci Dotace EU
Sbory dobrovolných hasičů	Rozpočet obcí Dary fyzických a právnických osob Finanční spoluúčast SHČMS (SDH) Dotace EU Dotace z MV – GŘ HZS ČR

Zdroj: Vlastní zpracování.

Dalším možným zdrojem jak jednotek HZS kraje, tak jednotek SHD obce zařazených do plošného pokrytí jsou finance dle zákona o spolufinancování

bezpečnostního systému¹⁵ Tento zákon upravuje dva způsoby spolufinancování bezpečnostního systému, a to prostřednictvím úhrady nákladů za zásah jednotky požární ochrany, který je platný od 1. 9. 2013, a prostřednictvím Fondu zábrany škod platným od 1.1.2014.

Při úhradě nákladů za zásah jde o paušální částku, která je účtována jednotce PO jako úhrada nákladů vzniklých při dopravní nehodě nebo jako úhrada nákladů v případě, kdy byl prokázán vznikl např. požáru úmyslným jednáním. „Náhrady účtované pojišťovnám byly až do letošního září založeny pouze na bázi dohody mezi Hasičským záchranným sborem České republiky a pojišťovnami. Tento dohodnutý a dobrovolný stav je tak nahrazen novým postupem ve smyslu zákona č. 160/2013 Sb.“ vysvětluje situaci spoluautor zákona plk. JUDr. František Vavera PhD., ředitel odboru vnějších vztahů a legislativy generálního ředitelství HZS ČR.¹⁶

Paušální částka je dle nařízení vlády č. 263/2013 Sb., o paušální výši úhrady nákladů zásahu stanovena na 5 600,- za každou započatou hodinu zásahu. Tu si může účtovat Hasičský záchranný sbor kraje, Záchranný útvar HZS ČR a zřizovatelé jednotek SHD obce, které jsou zařazeny do plošného pokrytí a které zasahovaly na výzvu operačního a informačního střediska HZS kraje. V případě úmyslného jednání jdou peníze přímo od viníka, po prokázání viny, kdežto u dopravních nehod je tato povinnost přenesena na pojišťovny v rámci povinného ručení.

Fond zábrany škod je zřízen zákonem č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, a zákonem č. 160/2013 Sb. a spravuje ho Česká kancelář pojistitelů. Dle § 23 a zákona č.168/1999 Sb. je tvořen z odvodů z přijatého pojistného z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, z výnosů z investování dočasně volných prostředků tohoto fondu a dalších prostředků. Jedná se o částku odpovídající 3 % z odvedeného pojistného. Z prostředků se nejméně 60 % poskytne Hasičskému záchrannému sboru, z čehož

¹⁵ Zákon č. 160/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru) a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ <http://www.hzscr.cz/clanek/novy-zakon-o-spolufinancovani-bezpecnostniho-systemu.aspx>

nejméně 20 % jednotkám SDH obcí, dalších 15 % jde do rozpočtů ostatních složek IZS, dalších nejméně 15 % jde na realizaci projektů a programů se zaměřením na bezpečnost silničního provozu. Zbýlých 10 % jsou volné prostředky, popřípadě prostředky na administrativní a organizačním zajištění činnosti fondu.

Tyto prostředky se mohou použít pouze na úhradu nákladů spojených s:

- pořízením techniky nebo věcných prostředků potřebných pro činnost základních složek integrovaného záchranného systému a ostatních složek IZS poskytujících plánovanou pomoc na vyžádání v oblasti zábrany a prevence škod z provozu vozidel,
- pořízením techniky nebo věcných prostředků potřebných pro činnost základních složek integrovaného záchranného systému a ostatních složek IZS poskytujících plánovanou pomoc na vyžádání v oblasti zábrany a prevence škod z provozu vozidel,
- úpravou technologií a provozem operačních a informačních středisek hasičského záchranného sboru v souvislosti s poskytováním nezbytné pomoci motoristům,
- realizací projektů se zaměřením na bezpečnost silničního provozu schválených vládou, nebo
- realizací programů prevence v oblasti škod z provozu vozidel, které navrhla Komise pro tvorbu programů prevence škod a pro rozdělování prostředků fondu.¹⁷

V roce 2016 byla výše příspěvků pojišťoven České kanceláře pojistitelů 625 072 811 Kč a v následujícím roce bylo z Fondu zábrany škody přerozděleno přes 640 mil. Kč. HZS krajů bylo přerozděleno přes 312 mil. Kč a z toho 84,5 mil Kč jednotkám SDH obcí na techniku a operační střediska.

¹⁷ <https://www.fondzabranyskod.cz/>

2.4 Dobrovolní hasiči

Kromě jednotek PO zařazených do plošného pokrytí požární ochranu zajišťují i dobrovolní hasiči. Ti se sdružují ve sborech dobrovolných hasičů, které nejsou oproti jednotkám SDH obce organizační složkou obce zřízenou dle zákona o požární ochraně. Ačkoli je běžné, že členové jednotek SDH jsou současně i členy sboru dobrovolných hasičů. Jedná se o obecně nazývaný dobrovolnický hasičský sbor, který se řídí právním předpisem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Tyto sbory jsou pouze organizační součástí sdružení, které působí v oblasti požární ochrany, a ve své podstatě nemají s obcí organizačně nic společného. V České republice se jedná o tři sdružení. Mezi největší patří Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, dále pak Českou hasičskou a Moravskou hasičskou jednotu. Podle stanov sdružení je jedním z hlavních cílů spolupůsobit při vytváření podmínek k účinné ochraně života, zdraví občanů a majetku před požáry a při poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných událostech, při nichž je v nebezpečí život, zdraví nebo majetek. Dalším rozdílem je možnost výjezdů. SDH se nepodílejí na výjezdech k mimořádným událostem, ale pouze k požárům. Kromě nich se podílejí na pomoci při povodních, technických haváriích, pomáhají při dopravních nehodách apod. Velkou měrou se podílí na společenském a kulturním dění v obcích, přispívají k preventivní výchově mezi občany, podílí se na odborné přípravě členů JSDH apod.

V roce 2016 SH ČMS evidovalo 357 317 členů organizovaných v 7 688 sborech dobrovolných hasičů, z nichž bylo 58 036 dětí a mládeže ve věku do 18 let.¹⁸ MHJ čítala 55 SDH a okolo 5 000 členů. Počty sborů ani jejich členů ve sdružení ČHJ bohužel nebylo možno dohledat.

¹⁸ https://www.dh.cz/images/Dokumenty/vyrocní-zpráva/2016/VZ_2016_web.pdf

3 Požární ochrana ve vybraných evropských zemích

Mezi vybrané evropské země patří zbylé státy Visegrádská skupiny, tedy Polská republika, Slovenská republika a Maďarsko. Posledním popisovaným státem je Francouzská republika. Stejně jako v druhé kapitole této práce je popisována organizační struktura, systém vzdělávání, zdroje financování a pozice a popis dobrovolných hasičů v zemi.

3.1 Požární ochrana Polské republiky

Polsko, oficiálním názvem Polská republika (polsky Rzeczpospolita Polska), je středoevropský stát, který se rozprostírá na rozloze 322 575 km² a k datu 31.12.2016 čítal 38 432 992 obyvatel.¹⁹

Územní členění je možné rozdělit do tří úrovní. Celá republika se dělí na vojvodství (polsky województwa), která plní funkci nejvyššího územně samosprávného celku. Dle statistik Evropské unie jde o kategorii NUTS 2. Těchto vojvodství je v Polsku 16. Druhou úrovní jsou pak powiaty, přibližně české okresy, fungující jako české vyšší územně samosprávné celky, kterých je v zemi 314. Na stejné úrovni stojí také 66 měst, které mají stejné právo jako powiaty. A nejmenší jednotkou jsou pak gminy. Tyto jednotky jsou větší rozlohy než české obce a dělí se na městské (303), městsko-venkovské (616) a venkovské (1 559). V roce 2016 bylo v Polsku 2 478 gmin, které dále tvořilo 40 726 vesnic.²⁰

¹⁹<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-demograficzny-2017,3,11.html>

²⁰<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/maly-rocznik-statystyczny-polski-2017,1,18.html>

3.1.1 Organizační struktura

Od roku 1991 začal působit v Polsku Národní záchranný a hasičský systém (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy, KSRG). Hlavním cílem je záchrana životů, zdraví a majetku nebo životního prostředí. Základním předpokladem při vytváření záchranného a hasičského systému bylo sloučit různé záchranné složky tak, aby byl vytvořen jednotný a koherentní systém, který je schopen zajistit všechny záchranné akce. Nejdůležitější složkou Národního záchranného a hasičského systému je Státní požární ochrana (Państwowa Straż Pożarna, PSP). Příslušníci PSP svoji činnost vykonávají na základě zákona z roku 1991 o státní požární ochraně ve smyslu dalších předpisů.²¹

Národní záchranný a hasičský systém je nedílnou součástí organizace vnitřní bezpečnosti státu. Je zaměřen na záchranu životů, zdraví, majetku, rozpoznávání a zajišťování požárů, živelných katastrof a jiných místních nebezpečí. Tento systém soustřeďuje jednotky protipožární ochrany, jiné složky, inspekce, stráže a instituce a subjekty, které se na základě dohody dobrovolně spolupracují při záchranných operacích.

Hlavní činnosti, které jsou prováděny jednotkami protipožární ochrany a jinými složkami, které stanoví nařízení ministra vnitra²², jsou:

- hašení požárů,
- likvidace místních hrozeb,
- chemické a ekologické záchranné akce,
- technické záchranné akce,
- slaňovací a výškové záchranné operace,
- pátrací a záchranné operace,
- potápěčské operace a záchrana na vodě,

²¹ Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej.

²² Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego

- lékařská první pomoc.

Ústředním orgánem odpovědným za organizaci KSRG je Národní velitelství PSP a dohled nad jeho fungováním má Ministerstvo vnitra v Polské republice. Kromě národního velitelství v systému působí 16 vojvodských velitelství na úrovni regionů, z 335 městských/obecních velitelství a 496 požárních a záchranných jednotek. Schéma organizační struktury PSP je znázorněno v příloze č. 2.

Dle zákona o požární ochraně²³ mezi jednotky požární ochrany patří:

- jednotky Státní požární služby,
- jednotky vojenského požární ochrany,
- jednotky podnikových hasičů (zakładowa straż pożarna),
- podniková záchranná služba (zakładowa służba ratownicza),
- místní hasičská jednotka (gminna zawodowa straż pożarna),
- městská hasičská jednotka (powiatowa (miejska) zawodowa straż pożarna),
- terénní záchranná služba,
- dobrovolné hasičské jednotky,
- další záchranné jednotky.

Systém funguje na třech administrativních úrovních, které odpovídají administrativní struktuře země:

- oblastní úroveň – struktura jednotek v jednotlivých oblastech zaleží na druhu hrozby a síti záchranných jednotek,

²³ USTAWA z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej

- regionální úroveň – podpora záchranných operací k případě, kdy jsou operace na oblastní úrovni nedostatečné,
- národní – podpora záchranných operací v případě, kdy jsou akce na regionální úrovni nedostačující.

Celý Národní záchranný a požární systém se skládá z:

- 496 záchranných a hasičských jednotek Státní požární služby,
- 5 školských zařízení,
- 4 306 dobrovolných jednotek požární ochrany,
- 4 podnikových jednotek požární ochrany,
- 1 jednotky letecké záchranné a požární služby,
- 10 vojenských jednotek požární ochrany.

Hasičské jednotky na požádání spolupracují s policií, pohraniční stráží, Státním inspektorátem pro ochranu životního prostředí, Institutem meteorologie a vodního hospodářství, Národní agenturou pro atomovou energii, Báňskými záchrannými stanicemi v dolech, Státní záchrannou zdravotnickou službou, Námořní záchrannou službou a také s nevládními organizacemi jako je Dobrovolnická horská záchranná služba, Dobrovolnická vodní záchranná služba a dalšími.

3.1.2 Systém vzdělávání

Státní požární služba má svůj vlastní systém vzdělávání. Skládá se ze dvou podsystémů, přičemž jeden se zaměřuje na přípravu nových lidí na povolání profesionálního hasiče, hasičského technika i požárního inženýra a druhý podsystém

se zaměřuje na vzdělávání a zvyšování kvalifikace a odborné způsobilosti profesionálních hasičů.

Systém se skládá z:

- 16 školících středisek na úrovni regionů, které spadají do PSP,
- 1 Poddůstojnické školy PSP v Bydhošti,
- 3 státních škol PSP v Krakově, v Czestochowě a Poznani, které nabízejí postsekundární vzdělávání a nabízejí přípravu na povolání hasičského technika,
- 1 hlavní školy požární služby ve Varšavě, která nabízí vzdělání prvního stupně – důstojník požární služby a druhého stupně – inženýr požární služby.

3.1.3 Financování

Požární ochrana je v Polské republice z největší části zajištěna profesionálními jednotkami požární ochrany. Tudíž jsou financovány ze státního rozpočtu. Náklady související s fungováním Státní požární služby jsou kryty ze státního rozpočtu. Náklady na fungování Státní požární služby na úrovni vojvodství jsou kryty, ale formou účelových dotací přes rozpočty místních samospráv.

V zákoně o požární ochraně jsou náklady kryty ze:

- státního rozpočtu,
- rozpočtu jednotek místní samosprávy,
- příjmů pojišťoven a právnických osob,
- vlastních zdrojů.

Stát hradí finanční náklady spojené s investicemi, běžným provozem a dalšími výdaji. Dalším možným financováním jsou sponzorské dary, které však tvoří pouze malou část celkových příjmů. Výrazným zdrojem financování, kromě zmíněného státního rozpočtu, jsou prostředky z příjmů pojišťoven. Podle zákona o požární ochraně mají pojišťovny povinnost odvádět 10 % celkových příjmů plynoucích z výnosů povinného pojištění proti požárům. Národní záchranný a požární systém je pak přerozděluje. 50 % těchto prostředků jde dobrovolným hasičským jednotkám a 50 % pak jednotkám požární ochrany uvedené v čl. 15 bodů 1 až 5 a 8 zákona ze dne 24. srpna 1991 o požární ochraně. Tento způsob rozdělování funguje po změně tohoto zákona od roku 2017.²⁴ Dalším zdroje pak mohou být finance ze zdrojů Evropské unie.

3.1.4 Dobrovolní hasiči

Kromě profesionálních složek najdeme v Polsku i nevládní organizace, které působí v oblasti požární ochrany. Mezi největší patří jednotky dobrovolných hasičů. Ty sdružuje Sdružení dobrovolných hasičů Polské republiky (Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, ZOSP RP). Jedná se o celostátní, samosprávný spolek, který zajišťuje dobrovolné hasičské sbory a jiné právnické osoby, které v oblasti působí.

Cílem sdružení je podpora ochrany života, zdraví a majetku před požáry a dalšími přírodními katastrofami, ekologickými a jinými místními hrozbami. Mimo jiné zastupování členů Sdružení při jednání s veřejnou správou, provádění úkonů, které jsou zadány veřejnou správou, vytváření a hodnocení norem, které se týkají prevence a zajišťování ochrany proti požárům apod. V neposlední řadě se zasluhují o rozvoj a podporu kulturních činností, fyzické kultury a sportu a výchovy protipožární ochrany pro děti a mládež. Tyto cíle jsou realizovány prostřednictvím spolupráce s jednotkami Státní požární služby, orgány veřejné správy a dalšími orgány, působícími v této oblasti. Sdružení pomáhá jednotkám OSP při dodávání zařízení, uniforem apod. a pořádá různá školení. Je podporou jednotek OSP při zajišťování finančních

²⁴ Ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

prostředků, organizování sportovních a společenských akcí. Mimo jiné předkládá veřejné správě návrhy na zlepšení požární ochrany.

V současné době je ve Sdružení dobrovolných hasičů přes 16 000 jednotek a čítá téměř 680 000 hasičů. V tabulce 3.1 jsou uveřejněny počty jednotek dobrovolných hasičů dle jednotlivých vojvodství.

Tabulka 3.1 Počty jednotlivých jednotek ve Sdružení dobrovolných hasičů.

Vojvodství	Počet okresních jednotek	Počet obecních jednotek	Počet dobrovolných hasičských sborů
Dolnoslezské (Dolnośląskie)	26	130	710
Kujavsko-pomořské (Kujawsko-pomorskie)	20	125	853
Lodžské (Łódzkie)	20	194	1 747
Lublińské (Lubelskie)	13	78	348
Lubušské (Lubuskie)	22	166	1 458
Malopolské (Małopolskie)	20	166	1 357
Mazovské (Mazowieckie)	38	280	1 963
Opolské (Opolskie)	12	70	5 323
Podkarpatské (Podkarpackie)	22	149	1 279
Podleské (Podlaskie)	14	103	711
Pomořské (Pomorskie)	18	105	604
Slezské (Śląskie)	31	131	953
Svatokřížské (Świętokrzyskie)	13	96	867
Varmijsko-mazurské (Warmińsko-mazurskie)	19	97	537
Velkopolské (Wielkopolskie)	32	214	1 809
Západopomořanské (Zachodniopomorskie)	20	104	476
Celkem	340	2 208	16 204

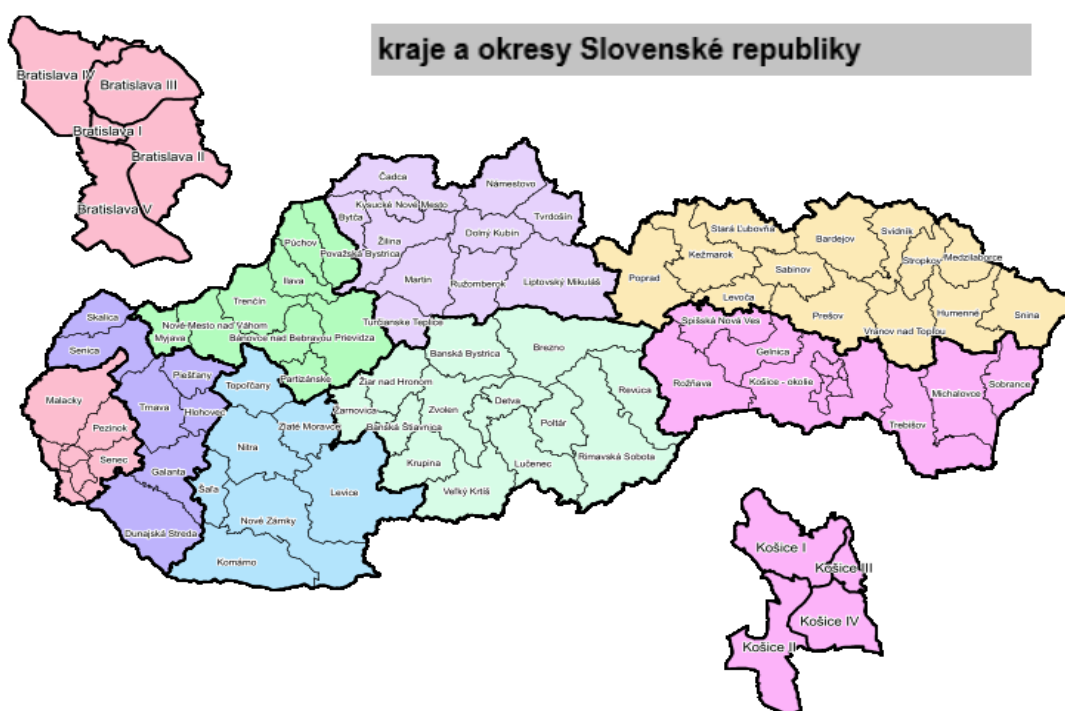
Zdroj: <http://www.zosprp.pl/files/zjazd/zjazd14/Sprawozdanie%20lata%202012-2017.pdf>

3.2 Požární ochrana Slovenské republiky

Slovensko, oficiálním názvem Slovenská republika, se rozkládá na prostoru 49 035 km² a k poslednímu prosinci 2017 čítala 5 443 120 obyvatel.²⁵

Územně samosprávné členění Slovenské republiky je následovné: 8 krajů, jako vyšší územně samosprávných celků zařazených do kategorie NUTS 3, 79 okresů, 140 měst a 2 883 obcí. Administrativní členění Slovenské republiky zobrazuje obrázek 3.1.

Obrázek 3.1 Administrativní členění Slovenska

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Okresy_na_Slovensku#/media/File:Okresy97_Slovakia.svg

²⁵ <https://slovak.statistics.sk>

3.2.1 Organizační struktura

Hlavním aktérem požární ochrany na Slovensku je Hasičský a záchranný sbor (dále jen HaZZ). Ten byl zřízen 1. dubna 2002 zákonem č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Tento zákon upravuje zřízení, postavení, organizaci a úkoly a samotné řízení HaZZ a oprávnění a povinnosti jejich příslušníků. Mezi základní poslání tohoto sboru je chránit životy a zdraví obyvatelstva, jejich majetek před požáry, živelními pohromami a dalšími mimořádnými událostmi. Při plnění úkolů sbor spolupracuje se státními orgány, orgány samospráv a dalšími právníckými osobami a sdruženími a také s fyzickými osobami. Na základě mezinárodních smluv poskytuje HaZZ pomoc i jiným státům. Podléhá Ministerstvu vnitra Slovenské republiky.

Hasičský a záchranný sbor tvoří:

- Prezídium HaZZ,
- krajská ředitelství HaZZ, kterých je 8,
- okresní ředitelství HaZZ, kterých je 49,
- Hasičský a záchranný útvar hlavního města Slovenské republiky Bratislavy,
- zařízení HaZZ.

Mezi zařízení HaZZ patří:

- Záchranná brigáda HaZZ v Malackách,
- Záchranná brigáda HaZZ v Žiline,
- Záchranná brigáda HaZZ v Humennom,
- Požárotechnický a expertní ústav MV SR v Bratislavě,
- Střední škola požární ochrany MV SR v Žilině,
- Výcvikové centrum HaZZ Lešť.

Záchranné brigády Hasičského a Záchraného sboru se nasazují v případech, kde je potřebná podpora již zasahujících jednotek, popř. kde je nutná masová a dlouhodobá činnost specialistů a speciální techniky, kterou Hasičský a záchranný sbor běžně nedisponuje. Schéma organizační struktury HaZZ zobrazuje příloha č. 3.

Dle zákona o požární ochraně²⁶ rozlišujeme na Slovensku několik druhů jednotek PO, a to:

- jednotky HaZZ – v těch jsou situováni příslušníci HaZZ, kteří činnost v jednotkách vykonávají jako své povolání; jsou zřízeny zákonem č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore,
- jednotky závodního hasičského útvaru – ty jsou složeny ze zaměstnanců zřizovatele, tedy právnické nebo podnikající fyzické osoby, a činnosti v této jednotce vykonávají jako své zaměstnání,
- jednotky závodního sboru – ty jsou složeny také ze zaměstnanců zřizovatele, tedy právnické nebo podnikající fyzické osoby, a činnost v těchto jednotkách nevykonávají jako své zaměstnání,
- jednotky dobrovolných hasičských sborů obce – v předchozích zněních zákona se jedná o obecné hasičské sbory, které jsou složeny ze členů, kteří tuto činnost nemají jako své povolání; zpravidla jde o členy Dobrovolné požární ochrany.

Podrobnější informace o úkolech hasičských jednotek, zajišťování akceschopnosti, zásadách organizace a o dokumentaci hasičských jednotek stanoví vyhláška Ministerstva vnitra SR č. 611/2006 Sb. o hasičských jednotkách.

²⁶ Zákon č. 314/2001 Z. z., o ochrane pred požiarmi.

3.2.2 Systém vzdělávání

Střední škola požární ochrany v Žilině je vzdělávací zařízení, které poskytuje střední odborné vzdělání na úseku požární ochrany. Poskytuje úplné střední i vyšší odborné vzdělání, a to pouze ve formě dálkového studia. Úkoly vzdělávacího zařízení plní škola zejména organizováním základní přípravy a specializované odborné přípravy příslušníků Hasičského a záchranného sboru. Dle zákona se podílí také na přípravě a vykonávání základní a speciální přípravy zaměstnanců závodních hasičských útvarů. Škola spolupracuje se středními a vysokými školami, které zajišťují výuku se studijním zaměřením na ochranu před požáry. V roce 2006 se škola stala členem Evropské asociace hasičských škol EFSCA. Výuka se uskutečňuje jak ve specializovaných učebnách, tak ve vnějších výcvikových prostorách.

Výcvikové centrum HZS Lešť poskytuje vhodné podmínky evropské kvality pro výcvik profesionálních a dobrovolných hasičů. Doposud centrum zabezpečovalo základní kurzy pro příslušníky HZS, odborné přípravy a výcvik dobrovolných hasičů. Zde si hasiči mohou na trenažérech nacvičit vyhledávání a záchranu osob po přírodní katastrofě nebo průmyslové havárii, nácvik pohybu po ruinách budov, nácvik vyprošťování osob z ruin a závalů pomocí technických prostředků, nácvik první pomoci postiženým osobám a sebezáchranu z budovy a další.

I Dobrovolná požární ochrana SR má své vlastní školské zařízení. Tím je Odborná škola v Martine. Zde se konají kurzy pro členy a funkcionáře DPO SR. Kromě těchto školení má škola oprávnění Ministerstva vnitra SR – Prezídia HaZZ vykonávat odbornou přípravu jako:

- další odborná příprava techniků požární ochrany,
- odborná příprava preventistů požární ochrany obce,
- základní příprava členů hasičských jednotek – závodních hasičských sborů a dobrovolných hasičských sborů obce.

3.2.3 Financování

Profesionální hasiči jsou financováni ze státního rozpočtu, ale také z vícezdrojového financování. Finanční prostředky jdou přímo z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra dle zákona o Hasičském a záchrannom zbore. Dalším zdrojem je financování podle § 68 a § 68 a zákona 39/2015 Z. z. o pojišťovníctví a o změně některých zákonů, dle kterého mají pojišťovny povinnost odvést 8 % z přijatého pojistného z povinného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a dále 8 % ze všech neživotních produktů. Do roku 2016 byly tyto procenta odváděny pouze z povinného ručení. Tyto finance jsou zasílány na speciální účet Ministerstva vnitra Slovenské republiky. Prostředky z účtu jsou rozděleny hasičským jednotkám a složkám Zdravotnického záchranného sboru na úhradu nákladů souvisejících se záchrannou lidských životů a materiálních hodnot v dopravě. HZS používá tyto finanční prostředky na nákup, údržbu a provoz techniky a zařízení hasičského materiálu.

Dobrovolná požární ochrana je financována systémem, který je podobný jako v České republice. Přesný způsob je dán zákonem o dobrovolné požární ochraně²⁷ a dle zákona o poskytování dotací.²⁸ Dle zákona jsou sbory a sdružení zařazené do plošného pokrytí financovány ze státního rozpočtu přes dotace obcím. Finanční podpora dobrovolných hasičských sborů obce se skládá z paušální a pohyblivé složky, kdy paušální složka se odvíjí od zařazení jednotky dle zákona o požární ochraně a pohyblivá složka od uskutečněných výjezdů mimo území obce na základě pokynu operačního střediska Hasičského záchranného sboru. Další zdrojem je pak možnost poukázat 2 % zaplacené daně Dobrovolné požární ochraně SR. Jedná se o důležitý zdroj financování, neboť se předpokládá, že většina příslušníků dobrovolných hasičů své daňové odvody poukáže právě tam.

²⁷ zákon č. 37/2014 Z. z. o Dobrovolné požární ochraně SR.

²⁸ Zákon č. 526/2010 Z. z. o poskytování dotací v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

3.2.4 Dobrovolní hašiši

Dobrovolná požární ochrana Slovenské republiky (dále jen DPO SR) je účelovým, humánním a nezávislým dobrovolným občanským sdružením, které bylo vytvořeno v souladu se zákonem č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů a se zákonem č. 37/2014 Z. z. o Dobrovolné požární ochraně SR, který upravuje poslání, úkoly a postavení DPO SR, ale také její financování. Jejím předchůdcem byla jednotná dobrovolná organizace Svaz požární ochrany ČSFR na území Slovenské republiky.

Cílem organizace je organizovat a zlepšovat dobrovolné hasičství zejména v zásahové činnosti a technické pomoci, protipožární prevenci a výchově, přípravě, školení a výcviku, ale také v civilní ochraně obyvatelstva. Vydává časopis, publikace, propagační materiál a metodický materiál, organizuje výstavy z oblasti ochrany před požáry apod.

Základní organizační jednotkou je dobrovolný hasičský sbor. Ten se stanovuje u obcí a u právnických osob. Vytváří pro dobrovolnou hasičskou jednotku personální, organizační a technické podmínky v součinnosti s obcemi, popř. právnickými osobami. Z pověření orgánů obce a PO plní úkoly dobrovolného hasičského sboru obce (dříve obecního hasičského sboru). Pokud DHS pověření má, řídí se zákonem o požární ochraně. V současnosti na Slovensku působí okolo 2 938 DHS s téměř 100 000 členy. Z těchto sborů je v roce 2018 do celoplošného rozmístění sil a prostředků hasičských jednotek zařazené celkem 1 753 DHS.²⁹ DPO SR má také svoji odbornou školu s dlouholetou tradicí v Martine.

²⁹<https://www.dposr.sk/index.php/1236-zoznam-dhzo-zaradenych-do-celoplosneho-rozmiestnenia-sil-a-prostriedkov>

3.3 Požární ochrana Francouzské republiky

Francie, oficiálním názvem Francouzská republika (francouzsky Republika Française), je státem západní Evropy s rozlohou 551 695 km² ³⁰ a v roce 2017 čítala 66 953 638 obyvatel.³¹

Dle administrativního členění se území dělí na 18 regionů (francouzsky région), z kterých 13 leží na evropské části a zbylých 5 je zámořských. Dle statistik Evropské unie se jedná o NUTS 2. Tyto regiony se dále dělí na departmenty, klasifikace NUTS 3, kterých je 101, na 333 arrondissementů, které přibližně odpovídají českým okresům, a 35 502 obcí.³²

3.3.1 Organizační struktura

Systém požární ochrany, ve Francii požární a záchranná služba (service d'incendie et de secours), je součástí veřejné politiky civilní bezpečnosti. Úkolem této politiky je zajištění ochrany obyvatelstva, ochrany majetku a životního prostředí včetně jejího informování a prevence. O koordinaci civilní bezpečnosti se dělí stát s jednotlivými územními celky. Úkoly civilní bezpečnosti jsou zajišťovány především hasiči, jak profesionálními, tak dobrovolnými, státními zaměstnanci a jednotlivými vojenskými jednotkami. Ty dále spolupracují s policií, národním četnictvem, armádou, místními úřady a dalšími veřejnými či soukromým institucemi, kteří se podílejí na vnitřní bezpečnosti země.

Článek 1 zákona č. 2004-811 ze dne 13. srpna 2004 o modernizaci civilní bezpečnosti stanoví, že: „účelem civilní bezpečnosti je předcházení všem druhům rizik, informování a varování obyvatelstva a ochrana lidí, majetku a životního prostředí

³⁰ <http://www.gouvernement.fr/en/france-at-a-glance>

³¹ <https://www.insee.fr/fr/statistiques/serie/001641586>

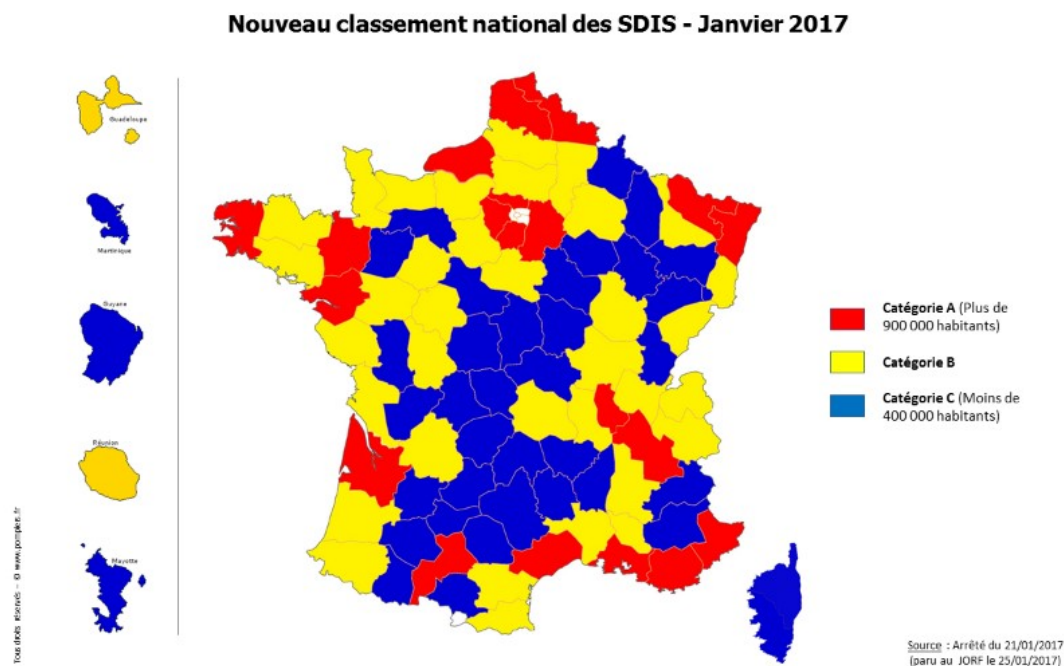
³² https://www.collectivites-locales.gouv.fr/files/files/statistiques/brochures/chapitre_2_-_les_collectivites_locales_et_leur_population_0.pdf

přípravou a prováděním opatření a prostředků. Státní, místní a regionální orgány a veřejné nebo soukromé osoby.“

Všechny složky, které jsou činné v politice civilní bezpečnosti, jsou součástí Generálního ředitelství civilní bezpečnosti a krizového řízení (Direction générale de la sécurité civile et de la gestion des crises, DGSCGC), které spadá pod dohled Ministerstva vnitra. GŘ civilní bezpečnosti a krizového řízení je hlavním řídicím orgánem hasičských sborů na národní úrovni a je odpovědné za prevenci přírodních a technologických rizik a koordinaci pomoci v případě velké katastrofy.

Na územní úrovni každý department zřizuje a organizuje tzv. departementální požární a záchrannou službu (Service départemental d'incendie et de secours, SDIS), které je začleněna do DGSCGC. Ta se řídí Zákoníkem o územních celcích (Code général des collectivités territoriales), kde je podrobně popsána SDIS, její organizace, funkce i způsob financování. Každá SDIS je odpovědná za analýzu rizik a za realizaci záchranných prostředků a pod ní spadají všechna hasičská a záchranná střediska (Centres d'incendie et de secours, CIS). Rozdělení jednotek SDIS se od roku 2017 změnilo. Původní dělení bylo založeno na systému přidělení bodů dle tří kritérií, počet obyvatel, počtu profesionálních a dobrovolných hasičů a rozpočtu. SDIS byly rozděleny do 5 kategorií. Současný klasifikační systém od roku 2017 dělí SDIS pouze do 3 kategorií pouze dle počtu obyvatel, které zajišťuje dané oddělení, kategorie A nad 900 000 obyvatel, kategorie B 400 000 – 900 000 obyvatel a kategorie C pod 400 000 obyvatel. Podrobné rozdělení zobrazuje obrázek 3.2. V roce 2017 ve Francii působilo 97 jednotek SDIS.

Obrázek 3.2 Rozdělení kategorií SDIS od roku 2017.

Zdroj: Statistická ročenka z roku 2017.

Výjimku tvoří pouze území Paříže a Marseille. Zde působí vojenské hasičské jednotky, Hasičská brigáda města Paříž a Útvar námořních hasičů Marseille. Tyto jednotky plní stejné úkoly, nejsou však podřízeny MV, ale primátorům těchto měst a jsou plně profesionální, na rozdíl od SDIS, kde jsou jak profesionální, tak dobrovolní hasiči.

Jednotky CIS jsou dále dělena do 3 kategorií. Zprv je to centra hlavní pomoci (Centres de Secours Principaux, CSP), dále centra pomoci (Centres de Secours, CS) a centra prvního zásahu (Centres de Première Intervention, CPI). V roce 2016 působilo ve Francii 6 528 jednotek CIS, z čehož bylo 326 CSP, 2 704 CS a 3 498 CPI.

3.3.2 Systém vzdělávání

Základní vzdělání v oblasti bezpečnosti je zajišťováno soukromými firmami. Jediným vzdělávacím institutem je Národní škola pro hasičské důstojníky (École nationale supérieure des officiers de sapeurs-pompiers, ENSOSP). Posláním ENSOSP je provádění počátečního a průběžného školení hasičů (profesionálních i dobrovolných), organizování školení určených zejména pro úředníky, státní úředníky, vedoucí pracovníky společností a francouzské nebo zahraniční odborníky ve věcech požáru a záchrany, výzkumné studie a šíření informací o oblastech spadajících do jurisdikce jednotlivých oddělení a rozvoj činností mezinárodní spolupráce, zejména pokud jde o odbornou přípravu a výzkum v oblastech její působnosti. Hasičskou školu ENSOSP tvoří dvě střediska, kdy teoretická příprava probíhá převážně v Aix-en-Provence, praktická příprava ve Vitrolles, kde je rozsáhlá výcviková plocha.

3.3.3 Financování

Náklady na činnost hasičských sborů jsou jako u jiných komparovaných zemí financovány z rozpočtů jejich zřizovatelů. Těmi ve Francii jsou departmenty, tedy rozpočty územních celků. Opět výjimkou jsou vojenské hasičské jednotky, které jsou financovány z rozpočtů Ministerstva obrany. Financování SDIS ze státního rozpočtu je také možno formou dotací a dalších výpomocí, ne však přímo jednotkám, ale do rozpočtů územním celkům.

Další částí finančních prostředků směřujících k hasičským jednotkám jsou příspěvky obcí nebo meziobecních společenství EPCI (podobné jako Svazky obcí v ČR). Ty mezi sebou s departementálními sbory uzavírají dohody především na úrovni proplácení výjezdů. Tyto příspěvky jsou ze zákona povinné a dává je jednotce vždy buď obec nebo EPCI dle domluvy.

3.3.4 Dobrovolní hasiči

Znakem civilní bezpečnosti Francie je výrazný počet dobrovolných hasičů. Každý dobrovolný hasič spadá pod nějaké hasičské centrum (CS), které je zároveň i vzdělává. I přes skutečnost, že dobrovolní hasiči tvoří větší procentuální část všech civilních hasičů, z hlediska ohodnocení nejsou bráni jako státní zaměstnanci, tudíž za svůj výkon nedostávají plat. Jsou jim však vypláceny příspěvky. Výkon služby se provádí na základě smlouvy mezi jednotlivými SDIS a zaměstnavateli, kteří zaměstnancům umožňují aktivně se účastnit misí či školení.

V současné době Francouzská republika čítá okolo 194 000 dobrovolných hasičů, což je téměř 80 % všech hasičů.

3.4 Požární ochrana Maďarska

Maďarsko (maďarsky Magyarország, Hungary) je státem ve východní části Evropy, jehož rozloha je 93 030 km². K 1. lednu 2017 čítal 9 797 561 obyvatel.³³ Oficiální název Maďarsko je platný od 1.1.2012 přijetím nové ústavy Maďarska.

Současné administrativní dělení funguje od roku 2013. Maďarsko se dělí na župy (maďarsky megyék), kterých je současné době 19, a hlavní město Budapešť, které má speciální statut. Dle statistik jsou zařazeny do kategorie NUTS 3. Tyto župy se dále člení na okresy (maďarsky járas), kterých v Maďarsku najdeme 174. Speciální postavení mají města s župním právem. Jedná se o města nad 50 000 obyvatel. Tyto města by se dala přirovnat ke statutárním městům v České republice.

³³ http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=demo_urespop&lang=en

3.4.1 Organizační struktura

Nejdůležitějšími legislativními dokumenty v Maďarsku, které upravují požární ochranu, jsou zákon o požární ochraně, záchranářství a hasičské službě³⁴ a zákon o prevenci katastrof a souvisejících změn³⁵.

Požární ochranu lze v Maďarsku rozdělit do tří úrovní – národní, regionální a lokální. Na národní úrovni je hlavní institucí Národní generálního ředitelství pro zvládání katastrof (Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, dále „NGŘZK“), do kterého jsou začleněny všechny jednotky profesionálních hasičů. Toto generální ředitelství spadá pod Ministerstvo vnitra v Maďarsku. V čele profesionálních hasičů stojí státní generální hasičský inspektor. Od roku 2010 je jím Dr. László Bérczi. Hlavním úkolem NGŘZK je chránit životy a majetek obyvatel Maďarska. Hlavním posláním je předcházení katastrofám, provádění záchranných akcí v mimořádných situacích, organizování a kontrola ochranných činností, odstraňování důsledků mimořádných událostí apod. Má významné pravomoci při určování a kontrole kritické infrastruktury v Maďarsku, v civilním nouzovém plánování a obranném řízení. Je řídicím orgánem krajských ředitelství pro zvládání katastrof a dále v těchto krajích také místních ředitelství a profesionálních složek. Organizační jednotkou NGŘZK je Národní hasičský generální inspektorát (Országos Tűzoltósági Főfelügyelőség). Ten určuje a řídí činnost oddělení v jeho přímé podřízenosti, spolupracuje s jinými profesními sdruženími v oblasti požární ochrany, koordinuje úkoly hasičských a záchranných operací v případě katastrof, spolupracuje s požárními a požárními poradními orgány a koordinuje jejich činnost, poskytuje pokyny a informace o preventivní administrativní a odborné činnosti regionálních a místních orgánů, vydává rozhodnutí v oblasti požární ochrany, rozhodnutí týkající se pokut uložených orgánem požární správy a další. Mimo jiné vede seznam odborníků na požární bezpečnost a zajišťuje jejich zveřejnění a vydává odborné licence.

Přímo podřízenými odděleními jsou oddělení protipožární ochrany a oddělení prevence proti požárům. Oddělení prevence je zaměřeno na distribuci požárně

³⁴ 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

³⁵ 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

technických produktů, které nejsou upraveny zákony, provádí zkoušení stavebních výrobků, hasicích přípravků, hořlavých nebo výbušných zařízení, strojů apod. Zajišťuje dozorní činnost na trhu protipožárních výrobků, hořlavých a výbušných zařízení a strojů, určuje postupy při požární bezpečnosti civilních bezpečnostních služeb, provádí řízení druhého stupně požární bezpečnosti a zvláštních případů uvedených v zákoně, vede záznamy o organizacích, které vydávají, testují a kontrolují certifikáty protipožární bezpečnosti apod.³⁶

Oddělení protipožární ochrany zahrnuje jednotky, které se přímo zapojují do úkolů souvisejících s hašením požárů nebo zásahů při mimořádných událostech. Kromě toho provádí úkoly správy a dohledu v oblasti požární ochrany, vzdělávání, vypracovávání právních předpisů apod. Poskytuje dohled nad protipožárními, technickými a záchrannými činnostmi regionálních orgánů, zajišťuje a organizuje národní a mezinárodní hasičské soutěže a vykonává jiné činnosti.³⁷

Na regionální úrovni působí v Maďarsku již zmiňovaná krajská ředitelství pro zvládání katastrof. Za činnost každého ředitelství odpovídá krajské velitelství, a to v záležitostech požární ochrany příslušného regionu, výjezdů a zásahů jednotek, vyhodnocování a statistik požárů a samozřejmě prevence. V Maďarsku působí 20 krajských ředitelství na úrovni 19 žup a hlavního města Budapešti.³⁸

Na lokální úrovni působí 65 místních ředitelství pro zvládání katastrof. Ty jsou přímo podřízené krajským ředitelstvím a provádí specializované úkoly související s řízením na místní úrovni pro zvládání katastrof. Je to nejnižší profesionální úroveň řízení v oblasti požární ochrany.

Hasičské sbory jsou děleny na:

- profesionální hasičské sbory (Hivatásos Tűzoltóparancsnokságok, HTP) – profesionální hasiči se samostatným provozem, kteří plní hasičské a záchranné úkoly a protipožární ochranu. V roce 2016 těchto sborů existovalo 105.

³⁶ http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=tuzvedelem_bemutat_tuvfo

³⁷ http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=tuzvedelem_bemutat_tuofu

³⁸ http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_teruleti

- hasičská stráž (Katasztrófavédelmi Őrsök) - organizace profesionálního hasičského sboru zřízené k provádění primárních hasičských a technických úkolů záchrany a požární ochrany. V roce 2016 v počtu 42 organizací.
- místní (obecní) hasičské sbory (önkormányzati tűzoltóság, ÖTP) – dobrovolné hasičské jednotky s primární provozní oblastí pro hasičské a záchranné úkoly, které doplňují profesionální a dobrovolné hasiče. V roce 2016 jich bylo 60 s 1 276 členy.
- hasičské sbory podniků (Létesítményi Tűzoltóságok, LTP) – hasičské sbory bez samostatné provozní oblasti, které jsou zřízeny podniky. V roce 2016 jich bylo 66 s 2 285 členy.

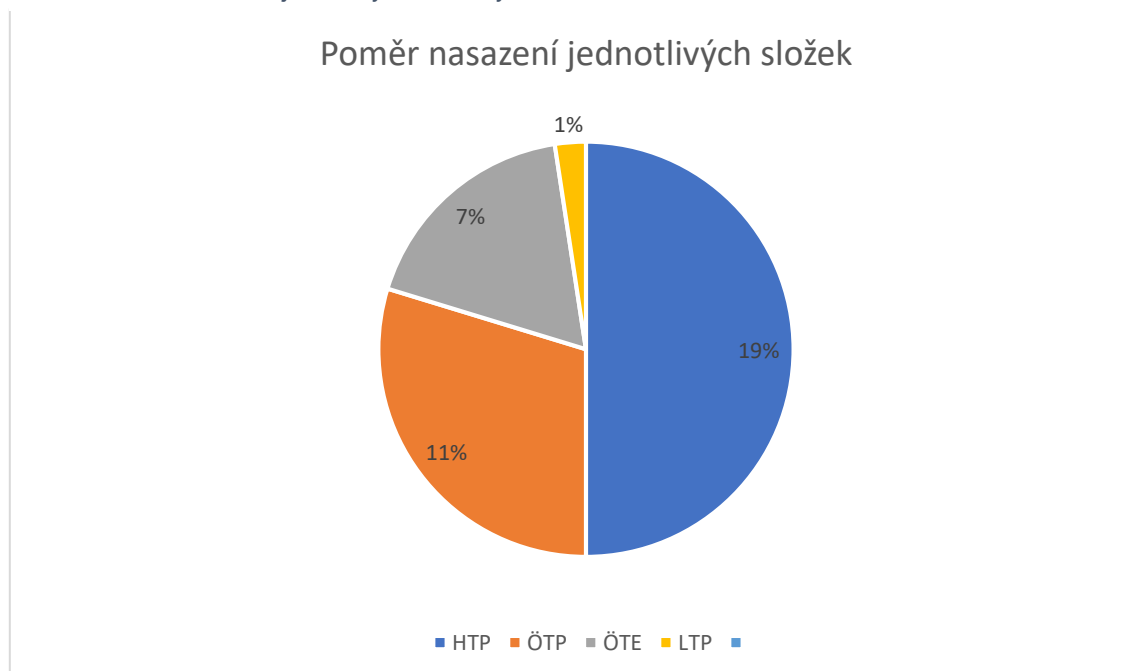
Pokrytí Maďarska jednotkami požární ochrany doplňují dobrovolné hasičské sbory (önkéntes tűzoltó egyesület, ÖTE), které působí na obvodu svého zřizovatele, nemají však svůj samostatný prostor pro provádění úkolů požární ochrany. Sbory se dle výcviku a připravenosti hasičů a vybavení dělí do několika kategorií a dle tohoto rozdělení jsou pak rozmístěny společně s profesionálními sbory tak, aby bylo zabezpečeno celé území. V roce 2016 v Maďarsku existovalo 767 dobrovolných hasičských sborů, z nichž mělo 556 sborů podepsáno smlouvy s profesionálními sbory, tudíž možnost zasahovat u požárů a mimořádných událostí spolu s profesionálními složkami. Dále pak téměř 39 sborů mělo právo jednat samostatně. Celkový počet hasičů v roce 2016 činil něco přes 25 000. Rozmístění jednotlivých jednotek ukazuje obrázek 3.3.

Obrázek 3.3 Rozmístění jednotek požární ochrany v Maďarsku.

Zdroj: <http://www.tuzoltoszovetseg.hu/letoltes/document/145-145-ev-toretlenul-mtsz-jubileumi-kiadvany-%E2%80%93-angol-nyelvu.pdf>, vlastní zpracování.

Graf 3.1 Poměr nasazení jednotlivých hasičských sborů.

Zdroj: Statistická ročenka Národního generálního ředitelství pro zvládání katastrof.

3.4.2 Systém vzdělávání

Vzdělávání probíhá v Institutu pro zvládání katastrof Národní univerzity veřejné služby (Nemzeti Közszoigálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézete, NKE KVI). Je to nezávislý institut, který působí pod záštitou Ředitelství pro řízení katastrof na Ministerstvu vnitra. Skládá se ze tří kateder, katedry pro řízení katastrof, požární ochrany a záchranné služby, katedry průmyslové bezpečnosti a katedry organizace pro vzdělávání. Institut nabízí vysokoškolské vzdělávání, které poskytuje odborníkům v oblasti ochrany před katastrofami od základního vzdělávání až po doktorský výcvik.³⁹

Další možností vzdělávání je vzdělávání v Tréninkové centrum pro zvládání katastrof (Katasztrófavédelmi Oktatási Központ, KOK), které vzniklo v roce 2000. Je institucí, která poskytuje odbornou přípravu, která není zahrnuta do státního školského systému. Tréninkové centrum pro zvládání katastrof je národním zkušebním a metodologickým centrem, které organizuje a provádí školení a odborné a technické vzdělávání v oblasti zvládání katastrof, požární a civilní ochrany, průmyslové bezpečnosti apod. Tato školení jsou prováděna jak pro profesionální, tak pro dobrovolné hasiče.⁴⁰

3.4.3 Financování

Obdobně jako v dalších vybraných zemích je požární ochrana v Maďarsku financována ze státního rozpočtu, jelikož je většina jednotek organizována na profesionální úrovni. Finanční zdroje jsou přerozdělovány z rozpočtu Ministerstva vnitra, z organizační složky Národního generálního ředitelství pro zvládání katastrof. Do roku 2013 kromě přímých zdrojů existovalo ještě financování ze zaplaceného pojistného, jako je to např. na Slovensku. Jednalo se o příspěvky na požární ochranu. Do 1. ledna 2013 pojistitelé účtovali určité produkty neživotního pojištění s příspěvkem

³⁹ <https://kvi.uni-nke.hu/felvetelizoknek/kik-vagyunk>

⁴⁰ <http://kok.katasztrófavedelem.hu/tajekoztato>

na požární ochranu ve výši 1,5 %. Tento příspěvek byl většinou použit na technický rozvoj sborů. Zákon o daň z pojištění tuto povinnost platit příspěvek zrušil.⁴¹

Financování dobrovolných hasičských sborů je čistě závislé na podpoře obcí, které tyto jednotky zřizují. Další možností je pak podpora od státu, respektive Národního generálního ředitelství pro zvládání katastrof. Jde o příspěvky, které se přidělují na základě předem stanoveného rozpočtu a po předchozí žádosti, které jednotlivé sbory podávají. Jedná se však pouze o jednotky, které mají smlouvy s profesionálními sbory, popřípadě jednotky, které se podílejí na zásazích samostatně. Dobrovolné hasičské sbory mohou svůj rozpočet navýšit o příspěvky a dary. Jednou z možností je poukázat 1 % daně z příjmu fyzických osob ve prospěch sdružení, tedy i dobrovolným hasičům. Stejně jako na Slovensku se předpokládá, že většina dobrovolných hasičů tuto možnost využije.

3.4.4 Dobrovolní hasiči

Jak bylo zmíněno výše, kromě jednotek, které pracují na profesionální úrovni, působí v Maďarsku i dobrovolní hasiči. Sdružení, které zastřešuje všechny dobrovolné hasiče, je tzv. Maďarská asociace hasičů. Bylo založeno v roce 1870, pak dlouhou dobu sdružení nefungovalo a jeho činnost byla obnovena v roce 1990. Jedná se o nezávislou organizaci, jejíž cílem je pomoc při požární ochraně a zajišťování a zlepšování materiálních a finančních podmínek. Veškeré dobrovolné sbory jsou sdruženy v krajských federacích asociace. Členem se může jakákoliv hasičská organizace, která přijme a řídí se stanovy asociace.

Maďarská asociace hasičů sdružovala v roce 2015 něco před 1 200 sborů. Ne však všechny sbory mají možnost výjezdů k zásahům. Podmínky fungování dobrovolných hasičů je dáno zákonem č. 33 z roku 2008 o dobrovolných hasičských sdruženích.⁴²

⁴¹ <http://hajdu.katasztrofavedelem.hu/tuzvedelmi-hozzajarulas>

⁴² 2008. XXXIII. tv. Az önkéntes tűzoltó egyesületekről

4 Komparace požární ochrany a návrhy pro Českou republiku

Komparace požární ochrany vybraných zemí je provedena dle několika kritérií. Jednak dle systému řízení jednotlivých zemí, dle počtů hasičů, kteří vykonávají zajišťování požární ochrany, ale také dle financování těchto složek.

4.1 Komparace systému řízení

První komparací je systém řízení požární ochrany v jednotlivých zemích a počty jednotek, které v rámci centrální řídicí organizace zasahují. Jak je vidět z následujících tabulek (tabulka 4.1 a tabulka 4.2), ve všech srovnávaných zemích je hlavním, centrálním orgánem na národní úrovni Ministerstvo vnitra.

Tabulka 4.1 Systém řízení a zasahující jednotky (v roce 2016).

	Česká republika		Slovenská republika		Polská republika	
Národní úroveň	Ministerstvo vnitra		Ministerstvo vnitra		Ministerstvo vnitra	
	GŘ HZS		Prezidium HaZZ		Národní velitelství PSP	
Regionální úroveň	HZS kraje	14	Krajská ředitelství	8	Vojvodská velitelství	16
			Okresní ředitelství	49	Městská velitelství	335
Zasahující jednotky	Jednotky HZS	241	Jednotky HaZZ	108	Jednotky PSP	496

Zdroj: Vlastní zpracování.

V České republice je vrcholnou institucí, která má dohled nad požární ochranou v zemi Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru, které je organizační složkou Ministerstva vnitra České republiky. Pod Generální ředitelství spadá 14 Hasičských záchranných sborů kraje, které jsou dále rozděleny na územní odbory. Pod tyto HZS kraje je začleněno 241 hasičských stanic, které jsou rozmístěny na celém

území země. Tyto stanice sdružovaly v roce 2016 téměř 10 700 profesionálních hasičů.

V případě Slovenské republiky je hlavním orgánem na národní úrovni Prezidium Hasičského a záchranného zboru. Pod něj spadá 8 krajských ředitelství HaZZ a 49 okresních ředitelství. Tudíž oproti České republice je na regionální úrovni o jeden stupeň řízení více. Pod těmito okresními ředitelstvy zasahuje v rámci profesionálních sborů 108 jednotek HaZZ.

Stejná struktura je i v následující zemi, v Polské republice. Hlavním orgánem řízení je Národní velitelství Státní požární ochrany. To se člení na velitelství na úrovni vojevodství, v přirovnání k České republice na úrovni krajů, kterých je 16, a na městská velitelství, kterých bylo v roce 2016 přesně 335. Nejnižší úrovní v systému požární ochrany jsou jednotky Státní požární ochrany. Zasahujících jednotek bylo 496.

Tabulka 4.2 Systém řízení a zasahující jednotky.

	Maďarsko		Francouzská republika	
Národní úroveň	Ministerstvo vnitra		Ministerstvo vnitra	
	Národní generální ředitelství pro zvládání katastrof (BM OKF)		Generální ředitelství civilní bezpečnosti a krizového řízení (DGSCGC)	
Regionální úroveň	Krajská ředitelství	19+1	Ředitelství SDIS	97
	Místní ředitelství	65		
Zasahující jednotky	sbory profesionálních hasičů (HTP)	92	Hasičská a záchranná střediska (CIS)	6 528

Zdroj: Vlastní zpracování.

V Maďarsku je hlavním orgánem Národní generální ředitelství pro zvládání katastrof, které je organizační složkou Ministerstva vnitra Maďarska. Na regionální úrovni se řízení dělí na dva stupně. Přímo podřízená jsou krajská ředitelství na úrovni žup, kterých je 19 a jedno krajské ředitelství v hlavním městě Budapešti. Pod ně spadá 65 místních ředitelství. Jedná se o nejnižší stupeň řízení požární ochrany v zemi.

Zasahujícími jednotkami na profesionální úrovni jsou sbory profesionálních hasičů (Hivatásos Tűzoltóparancsnokságok), kterých v roce 2016 mělo Maďarsko 92.

Francie se od ostatních srovnávaných zemí poněkud liší. Hlavním řídicím orgánem hasičských sborů je Generální ředitelství civilní bezpečnosti a krizového řízení, které přímo spadá pod Ministerstvo vnitra. Řídicím orgánem požární ochrany na regionální úrovni jsou pak ředitelství SDIS. Těch v zemi najdeme 97. Pod jednotlivá ředitelství spadá 6 528 hasičských a záchranných center (CIS). V takovém počtu je možné vidět největší rozdíl. Je to dáno tím, že ve Francii se jedná o nejnižší jednotku požární ochrany. V Centrech jsou jak profesionální, tak dobrovolní hasiči a další jednotky, jak tomu je např. v České republice, již zřizovány nejsou.

4.2 Komparace příslušníků hasičských sborů

Druhým komparačním kritériem jsou počty příslušníků hasičských sborů. A to jak na profesionální úrovni, tak v rámci dobrovolnosti. Pro upřesnění, v případě dobrovolných hasičů se jedná o členy jednotek PO, kteří jsou zapojeni do plošného pokrytí, popřípadě mají možnost výjezdů nebo spolupracují při zásazích s profesionálními sbory. V případě Slovenské republiky a Maďarska se počty vojenských hasičů bohužel nedaly dohledat. Pro konkrétnější a přesnější představu srovnávaných zemí byly tyto počty přepočítány na 100 000 obyvatel.

Tabulka 4.3 Počty obyvatel vybraných zemí, počty hasičů a jejich přepočet na 100 000 obyvatel (data z roku 2016).

	Počet obyvatel	Počet hasičů (zaokrouhлено na 100)				Počet hasičů na 100 000 obyvatel
		profesionální		dobrovolní	celkem	
			z toho vojenští			
Česká republika	10 578 820	12 500	452	69 700	82 200	777
Slovenská republika	5 435 343	4100	-	15 700	19 800	364
Polská republika	38 432 992	30 100	518	140 000	170 100	443
Maďarsko	9 830 485	11 000	-	26 000	37 000	376
Francouzská republika	66 694 863	52 900	12 300	193 800	246 800	370

Zdroj: Vlastní zpracování ze statistických ročenek vybraných zemí.

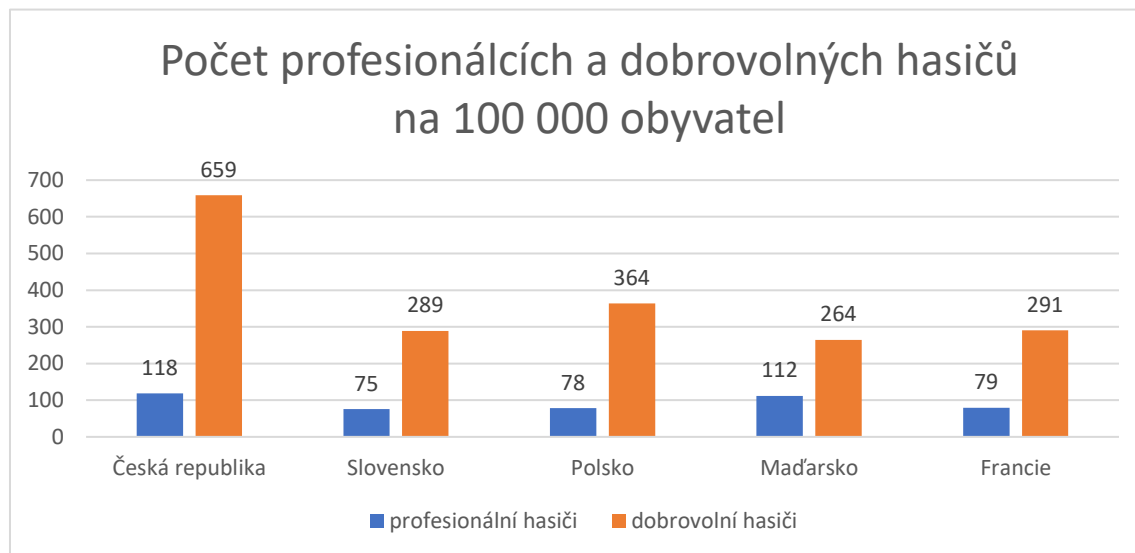
Z tabulky č. 4.3 lze vyčíst, že v přepočtu hasičů na 100 000 obyvatel nejsou rozdíly nijak razantní. Nejnižší počet hasičů na přepočet obyvatel má Slovenská republika. Pouze 364 příslušníků sborů. Tato situace je v zemi často probírána vzhledem k faktu, že ještě zde existují místa v republice, kde je doba dojezdu větší než 30 minut.⁴³ Druhou zemí s nejmenším počtem hasičů na 100 000 obyvatel je Francouzská republika, a to 370 příslušníků sborů. Dále následuje Maďarsko, kde je přepočet na 100 000 obyvatel 376 hasičů, a Polská republika, s 443 hasiči. Naopak nejvyšší počet členů jednotek PO je překvapivě v České republice. Možné vysvětlení se nachází v tom, že i přes vysoký počet hasičů, především v jednotkách sborů dobrovolných hasičů zařazených do plošného pokrytí (téměř 70 000), se ani jednoho zásahu v roce 2016 nezúčastnilo 47 % jednotek SDH⁴⁴.

⁴³ <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/342002-po-15-rokoch-sluzby-zarobi-hasic-781-eur/>

⁴⁴ Statistická ročenka HZS v roce 2016.

Další rozdíly v přepočtu na 100 000 obyvatel ukazuje graf 4.1, ve kterém lze nalézt přepočty rozdělené na profesionální a dobrovolné hasiče.

Graf 4.1 Počet profesionálních a dobrovolných hasičů v přepočtu na 100 000 obyvatel

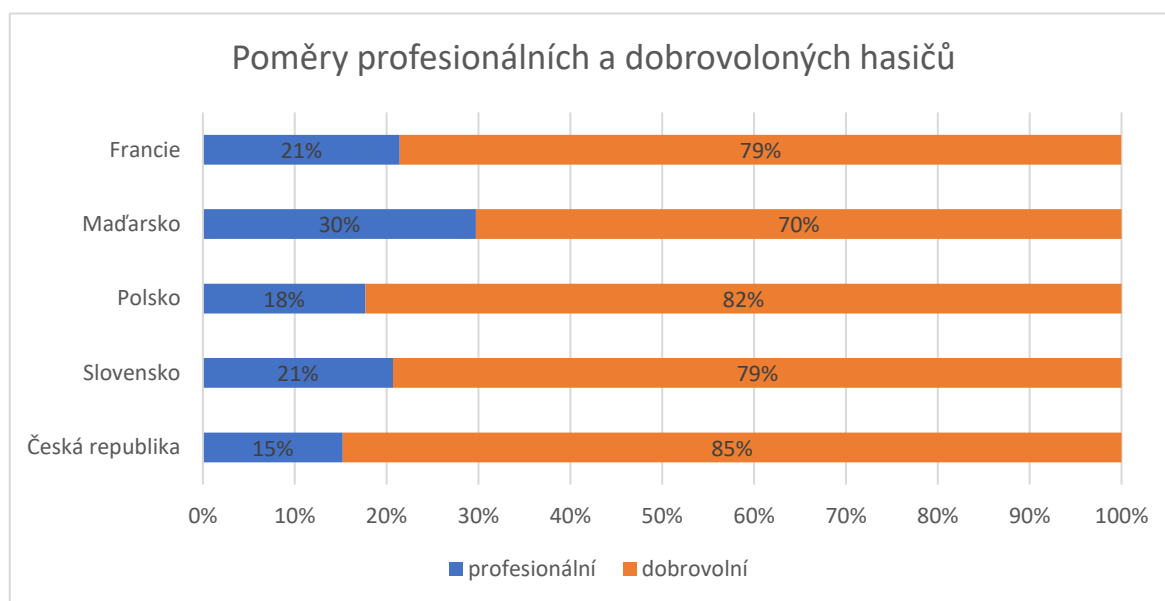

Zdroj: Vlastní zpracování.

Rozdíl lze vidět jak v jednoznačné převaze dobrovolných hasičů ve všech zemích, tak v jejich přepočtových hodnotách. Počet profesionálních hasičů je ve vybraných zemích oproti tomu téměř totožný. Nejvíce profesionálů najdeme v České republice a Maďarsku.

Graf 4.2 pak znázorňuje poměr těchto profesionálních a dobrovolných hasičů. Jedná se opět o dobrovolné hasiče zapojené do plošného pokrytí nebo hasiče, kteří vyjíždějí k požárům nebo mimořádným událostem v rámci plošného pokrytí.

Graf 4.2 Procentuální poměry profesionálních a dobrovolných hasičů

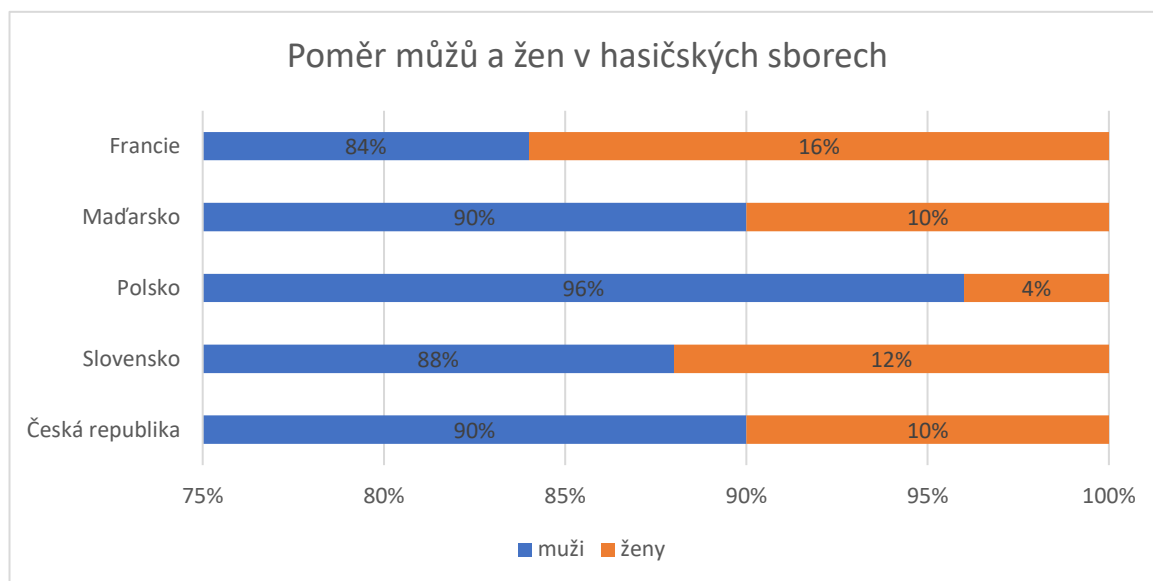

Zdroj: Vlastní zpracování.

Největší poměr profesionálních hasičů má Maďarsko. Celých 30 % příslušníků jednotek požární ochrany tvoří osoby, kteří tuto činnost vykonávají jako své povolání. Naopak nejmenší počet profesionálů je v České republice, přesně o polovinu méně než v Maďarsku, pouze 15 %. I přesto bylo přes 64 % zásahů z celkového počtu dle statistické ročenky z roku 2016 vykonáno těmito profesionálními hasiči. U zbylých zemí se počet profesionálních hasičů pohybuje okolo 20 %.

Další komparací je srovnání pohlaví v hasičských sborech. Graf 4.3 ukazuje, jaké je zastoupení mužů a žen mezi příslušníky hasičských sborů. Opět se jedná o ženy v jednotkách zařazených do plošného pokrytí.

Graf 4.3 Procentuální poměr zastoupení mužů a žen v hasičských sborech (v roce 2016).

Zdroj: Vlastní zpravování.

Nejmenší počet žen, pouze necelé 4 % najdeme v Polsku. Z celkového počtu je to asi 1200 žen a z nich se pouze 67 podílí na záchranných a hasičských činnostech. Zbylé příslušnice sborů vykonávají především administrativní činnosti apod. V České republice je součástí jednotek HZS 10 % žen. Ty však nemohou být součástí výjezdových jednotek profesionálů. V dobrovolných sborech je tomu ale jinak. Při výjezdu dobrovolných hasičů mohou zasahovat i ženy. Počet žen v dobrovolných jednotkách se bohužel nepodařilo zjistit. Stejně procento ženského zastoupení jako je u nás najdeme v Maďarsku. Také téměř 10 % hasičů tvoří ženy. I ony pracují především v administrativě nebo na jiných úřednických pozicích, jelikož v Maďarsku je platný zákon, který upravuje maximální hmotnosti nošení břemen u žen. Limit pro ženy je stanoven na břemena ne těžší jak 20 kg. To vylučuje provádět činnost žen jako hasiček. Na Slovensku je v hasičských sborech zastoupeno téměř 12 % žen. Všechny jsou však zaměstnány buď v administrativě, v operačních centrech nebo např. ve státním požárním dozoru. Důvod, proč nejsou ve výjezdových jednotkách, je opět v legislativní zákazu. Dle nařízení vlády o minimálních bezpečnostních a zdravotních požadavcích při práci s břemeny⁴⁵ je stanoveno, že ženy nemohou nosit břemena těžší jak 15 kg. Celkově je největší zastoupení žen ve Francii. Až 16 % všech členů sborů

⁴⁵ Nariadenie vlády č. 281/2006 Z. z., o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami.

jsou ženy. Většina je zaměstnána u zdravotní služby (hasič – zdravotník) nebo v administrativě a necelých 5 % je ve výjezdových jednotkách SDIS. Oproti jiným státům mohou být ženy ve Francii zastoupeny v jednotkách jak dobrovolných, tak profesionálních sborů dle vydané vyhlášky z roku 1976.⁴⁶

Komparace byla provedena i v rámci počtu zásahů a pro lepší názornost opět v přepočtu na 100 000 obyvatel. Jedná se o celkové zásahy v roce 2016. Jednotlivá data jsou uvedena v tabulce 4.4.

Tabulka 4.4 Počty zásahů a přepočet na 100 000 obyvatel.

	Počet zásahů celkem	Počet zásahů na 100 000 obyvatel
Česká republika	105 490	997
Slovenská republika	29 347	540
Polská republika	446 819	1 163
Maďarsko	62 018	631
Francouzská republika	4 542 400	6 811

Zdroj: Vlastní zpracování dle jednotlivých statistik.

V přepočtu na 100 000 obyvatel nejsou rozdíly v počtu zásahů mezi jednotlivými státy nijak razantní. Výjimkou je pouze Francouzská republika. V roce 2016 k nejmenšímu počtu zásahů vyjížděli hasiči na Slovensku. Bylo provedeno pouze necelých 30 000 zásahů, z nich 34 % technických zásahů, 27 % zásahů u dopravních nehod a 30 % u požárů. V Maďarsku z celkového počtu převažovaly technické zásahy, přes 43 %. Zbylé výjezdy tvořily hlavně zásahy u požárů. V České republice tvoří přes 50 % výjezdy k technickým haváriím. Výrazněji vyjížděli hasiči Polské republice. Tento počet je způsobem zásahy místních hrozeb, téměř 65 %. Mezi ty patří všechny zásahy kromě požárů, např. výjezdy k dopravním nehodám, hromadným událostem, živelným pohromám apod. Jak bylo zmíněno výše, razantní rozdíl lze vidět u počtu zásahů ve Francii, proti Polsku téměř šestinásobný. Tento fakt lze vysvětlit tím, že až 73 % všech zásahů probíhá při záchraně osob. Z celkového počtu je to přes 3,5 mil. Tuto činnost mají v ostatních zemích v kompetenci záchranné složky, v České republice např.

⁴⁶ Décret n°76-1007 du 25 octobre 1976.

záchranná zdravotnická služba. Pro představu pouze 6 % všech zásahů představovaly požáry a stejné procento např. výjezdy k dopravním nehodám.

4.3 Komparace financování

Třetím komparačním kritériem je financování. V jednotlivých zemích byly srovnány celkové výdaje na požární ochranu. Ke zjištění hodnot HDP komparovaných zemí a následných výdajů na požární ochranu byly použity údaje z Eurostatu za rok 2016.⁴⁷

Tabulka 4.5 zobrazuje výdaje na požární ochranu dle klasifikace CZ-COFOG. Předmětem klasifikace CZ-COFOG je třídění funkcí, resp. výdajů jednotlivých vládních institucí.⁴⁸ Výdaje na požární ochranu pak spadají do skupiny č. 03 - Veřejný pořádek a bezpečnost, konkrétně skupina 03.2 – Požární ochrana. Jedná se o správu záležitostí, které souvisejí s požární ochranou. Konkrétně jde o provoz profesionálních a ostatních subjektů, které na území jednotlivých zemí organizují a provozují hasičské služby a služby protipožární prevence, realizaci nebo podporu protipožárních a preventivních školení a výcvikových programů. Tato skupina zahrnuje záležitosti jak profesionálních hasičských sborů a dobrovolných hasičských jednotek, ale také služby týkající se záchrany po úrazech na horách, dohledu na vodních plochách, případně evakuace ze zaplavených míst apod.⁴⁹ Tyto údaje jsou pak přepočteny a porovnány k HDP jednotlivých zemí. Dále v tabulce najdeme tyto výdaje přepočtené na 1 obyvatele v eurech a pro lepší představu v českých korunách, přičemž by použit kurz 26 Kč/euro.

⁴⁷ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/data/database>

⁴⁸ https://www.czso.cz/csu/czso/predmet_klasifikace_cz_cofog

⁴⁹ https://www.czso.cz/csu/czso/verejny_poradek_a_bezpecnost

Tabulka 4.5 Hodnoty HDP vybraných zemí a výdaje na požární ochranu.

Země	HPD v běžných cenách (mil. eur)	Výdaje na PO (mil. eur)	% z HDP	Výdaje PO na 1 obyvatele (v eurech)	Výdaje PO na 1 obyvatele (v Kč)
Česká republika	176 546,3	430,7	0,24 %	41	1059
Slovenská republika	81 154,0	139,9	0,17 %	26	669
Polská republika	425 980,2	784,4	0,18 %	20	531
Maďarsko	113 730,8	281,4	0,25 %	29	744
Francouzská republika	2 228 857,0	6 040,0	0,27 %	91	2355

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z Eurostatu.

Z tabulky lze vyčíst, že procentuální částka z HDP se jinak neliší. Vybrané země vynakládají na požární ochranu kolem 0,2 % z HDP, což odpovídá současným průměrným hodnotám v zemích Evropské unie. Dle údajů Eurostatu se tyto hodnoty v posledních pěti letech neměnily. Rozdíly lze nalézt při přepočtu na jednoho obyvatele. Nejmenší výdaje vynakládají v Polsku, kde na jednoho obyvatele připadá pouze 20 eur na požární ochranu. Přibližně stejné jsou pak výdaje na Slovensku a v Maďarsku, 26 eur a 29 eur. Poněkud vyšší finance se vynakládají v přepočtu u nás, přes 1000 Kč jde na požární ochranu. Opět největší rozdíl najdeme ve Francii. Oproti České republice je tento údaj více jak dvojnásobný. Ovšem vzhledem ke skutečnosti, že hasiči ve Francii vyjíždějí z největší části k záchraně osob, přičemž v ostatních zemích tuto činnost zajišťují jiné složky, nelze konstatovat, že je systém požární ochrany 2x dražší.

Poslední komparace byla provedena v rámci finančních zdrojů. Tabulka 4.6 popisuje, z jakých zdrojů a rozpočtů jsou financovány profesionální, ale i dobrovolné sbory zajišťující požární ochranu.

Tabulka 4.6 Finanční zdroje profesionálních a dobrovolných sborů zajišťující požární ochranu.

	Profesionální sbory	Dobrovolné sbory
Česká republika	Rozpočet MV – GR HZS ČR Rozpočet kraje Příspěvky obcí Účtování likvidačních prací a zásahů Dotace z EU Fond zábrany škod – příspěvek pojišťoven	Rozpočet obcí Investiční a neinvestiční dotace ze SR Dotace z EU Fond zábrany škod – příspěvek pojišťoven
Slovenská republika	Rozpočet MV SR Příspěvky z pojišťoven Dotace EU	Dotace ze SR Sponzoring Vlastní zdroje
Polská republika	Rozpočet MV Rozpočty vojvodství Příjmy z pojišťoven Dotace z EU Vlastní zdroje	Rozpočty obcí Příspěvky z pojišťoven Vlastní zdroje Sponzoring
Maďarsko	Rozpočet Ministerstva vnitra Dotace EU	Dotace ze SR Vlastní zdroje Dary a sponzoring
Francouzská republika	Rozpočet Ministerstva vnitra Rozpočet Ministerstva obrany Rozpočty departmentů Příspěvky obcí a EPCI Vlastní příjmy	Rozpočty departmentů Příspěvky obcí a EPCI Vlastní příjmy

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z tabulky lze říci, že finanční zdroje se ve vybraných státech neliší. Ve všech zemích jsou hasiči financováni z rozpočtů svých zřizovatelů. V případě profesionálních složek se vždy jedná o státní rozpočet, rozpočet Ministerstva vnitra. Ve Francii také z rozpočtu Ministerstva obrany, ale pouze u vojenských jednotek. Jedná o nejvýraznější zdroj financí. Jinak je tomu opět ve Francii. Zde jsou profesionální složky z většiny financovány zřizovateli, tedy departmenty. Stát se např. v roce 2016 podílel pouze necelým 1 %. Další možností jsou dotace a příspěvky z Evropské unie. Jistým zdrojem jsou příspěvky z fondů a pojišťoven. V České republice se jedná o částku odpovídající 3 % z odvedeného pojistného z pojištění odpovědnosti z provozu vozidla,

ve Slovenské republice je tento příspěvek ve výši 8 %. Navíc stejnou hodnotu odvádí pojišťovny i z neživotního pojištění. Podobný příspěvek najdeme i v Polsku, kde mají pojišťovny povinnost odvádět 10 % celkových příjmů plynoucích z výnosů povinného pojištění proti požárům. V Maďarsku tato povinnost pojišťoven byla od roku 2013 zrušena. Dalšími zdroji jsou finance z jiných rozpočtů, příjmy z vlastní činnosti apod.

V případě dobrovolných jednotek, které se podílí na zajišťování PO, se jedná o rozpočty svých zřizovatelů, obcí nebo podniků. Dalšími příjmy jsou dotace ze státního rozpočtu, buď přímo jednotkám, nebo do rozpočtů obcí, které je na základě žádostí přerozdělují. Výše zmíněné příspěvky pojišťoven jsou vždy rozdělovány mezi profesionální a dobrovolné jednotky. Přesný poměr je obsahem kapitol jednotlivých zemí. Tyto příspěvky jsou výrazným zdrojem financování. Další možností financí jsou dary, vlastní zdroje, sponzoring apod.

4.4 Návrhy pro Českou republiku

Z vytvořených komparací vyplývá, že v zajištění požární ochrany profesionálními i dobrovolnými jednotkami se Česká republika od ostatních srovnávaných zemí nijak neliší. Systém řízení je podobný jako v ostatních státech. V porovnání je v České republice nejmenší podíl profesionálních sborů. Tento nedostatek však vynahrazují jednotky sborů dobrovolných hasičů, které v rámci plošného pokrytí plní stejnou funkci. Počet zásahů je také srovnatelný, z čehož vyplývá že systém pokrytí je dostatečný. Výdaje na požární ochranu z HDP odpovídají hodnotám srovnávaných států, ale také průměru zemí Evropské unie. K výraznému zlepšení a zjednodušení financování sborů přispěly již uzákoněné příspěvky pojišťoven. Z těchto důvodů nejsou pro ČR doporučována v tomto směru také žádná opatření.

Možným návrhem pro Českou republiku je větší ochota a možnost zaměstnávat ženy v profesionálních sborech. Už vzhledem ke skutečnosti, že v dobrovolných sborech se tyto ženy objevují poměrně často a samotných zásahů se zúčastní také. Ve Francii a Polsku mohou být ženy i ve výjezdových jednotkách profesionálních sborů. V České republice žádný přímý předpis nezakazuje ženám fungovat ve

výjezdových skupinách profesionálních sborů. Pokud by uchazečka splnila veškeré vstupní požadavky, například náročné testy fyzické, osobnostní i zdravotní způsobilosti, mohla by tuto práci vykonávat. Neochota zaměstnávat ženy pramení z jiných předpisů, např. z hlediska bezpečnosti práce a hygienických norem. Musela by být přijata další organizační opatření týkající se např. oddělených šaten, ložnic odpočívajících hasičů ve směně, hygienických zařízení a podobně. Tomuto návrhu přispívá i fakt, že např. v soutěžích dobrovolných hasičských sborů se ženy zúčastní srovnatelných disciplín jako muži. Z čehož vyplývá, že mohou být stejně zdatné.

5 Závěr

Právo na ochranu života, zdraví a majetku je základní povinností státu. Tato povinnost je v České republice zakotvena přímo v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Toto základní právo zajišťují bezpečnostní složky České republiky. Obdobně tomu je i v ostatních zemích Evropy. Jedna z nejvýznamnější složek, která se podílí na zajištění toho ústavního práva, požární ochraně, byla obsahem této diplomové práce.

Cílem diplomové práce je komparace požární ochrany v České republice a ve vybraných evropských zemích, kterými jsou Slovenská republika, Polská republika, Francouzská republika a Maďarsko, a návrhy pro Českou republiku.

Požární ochrana v České republice a ve vybraných zemích byla analyzována vždy v několika oblastech. Byla popsána organizační struktura požární ochrany v jednotlivých zemích, specifikovány jednotky PO a přiblížen systém vzdělávání. Byly zjišťovány zdroje financování, které se podílejí na zajištění jednotek PO, a definováno postavení a činnost dobrovolných hasičů všech vybraných zemí. Komparace proběhla dle několika kritérií, dle systému řízení, příslušníků profesionálních a dobrovolných jednotek a zdrojů a možností financování. Z komparací je patrné, že se požární ochrana ve vybraných zemích výrazně neliší a systém řízení je nastaven obdobně. Viditelnější rozdíly lze nalézt pouze ve Francii. Jednak v nejnižším stupni PO, kdy jsou jednotky složeny s profesionálních, tak dobrovolných hasičů, a v zemi nenajdeme další podporující sbory jako např. v České republice JSDH obce. Dále je pak rozdíl v počtu zásahů. Mezi úkoly francouzských hasičů patří i záchrana osob, kdy tuto činnost v ostatních vybraných zemích provádějí ostatní záchranné složky.

V České republice byl výrazně větší počet dobrovolných hasičů. Tato skutečnost byla vysvětlena faktem, že 47 % JSDH obcí se v roce 2016 nezúčastnilo žádného zásahu. Z vybraných států tvoří v České republice z celkového počtu příslušníků hasičských jednotek 15 % profesionální a 85 % dobrovolní hasiči. Oproti ostatním srovnávaným zemím je tento rozdíl největší. Z čehož vyplývá, že v úvodu položenou hypotézu nelze potvrdit. Ostatní kritéria byla v komparovaných zemích přibližně stejná.

V závěru práce byly jednotlivé komparace zhodnoceny a na základě zjištěných informací podán návrh a doporučení pro Českou republiku. Tímto návrhem byla větší ochota a možnost zaměstnávat ženy – hasičky i v profesionálních sborech, respektive ve výjezdových jednotkách těchto sborů. Tuto možnost mají jen ženy ve Francouzské republice a Polské republice. Návrh je založen na skutečnosti, že v dobrovolných sborech se ženy účastní všech úkolů a činností, včetně výjezdů a zásahů u požárů jako jejich kolegové a musí splňovat stejné fyzické požadavky, které jsou k této práci potřeba.

Seznam použité literatury

Odborná literatura:

HANUŠKA, Zdeněk. Organizace jednotek požární ochrany. 2., aktualizované vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. 116 s. ISBN 978-80-7385-035-7.

JAKUBCOVÁ, Lenka a Ján ŠUGÁR. Bezpečnost a krizové řízení. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2013. 152 s. ISBN 978-80-7251-400-7.

LINHART, Petr a ŠILHÁNEK, Bohumil. Ochrana obyvatelstva ve vybraných evropských zemích. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. 193 s. ISBN 978-80-86640-63-1.

SCANDELLA, Fabienne. Firefighters: feeling the heat. Brussels: European Trade Union Institute, 2012. 54 p. ISBN 9782874522222.

SKALSKÁ, K., Z. HANUŠKA a M. DUBSKÝ. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 44 s. ISBN 978-80-86640-36-5.

VILÁŠEK, J., M. FIALA a D. VONDRÁŠEK. Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století. Praha: Karolinum, 2014. 189 s. ISBN 978-80-246-2477-8.

Právní předpisy:

1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzolt. Dostupný z: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600031.TV>

2008. évi XXXIII. törvény az önkéntes tűzoltó egyesületekről. Dostupné z: <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0800033.TV>

2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról. Dostupné z:

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1100128.TV>

Code général des collectivités territoriales. Dostupné z:

<https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070633&dateTexte=29990101>

LOI n° 2004-811 du 13 août 2004 de modernisation de la sécurité civile. Dostupné z:

<https://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000804612>

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji 239 z dnia 18 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Dostupné z:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20110460239/O/D20110239.pdf>

Ustawa 1169 z dnia 21 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Dostupné z:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170001169/T/D20171169L.pdf>

Ustawa 351 z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Dostupné z:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910810351/O/D19910351.pdf>

Ustawa 400 z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej. Dostupné z:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19910880400/O/D19910400.pdf>

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 247 ze dne 22. června 2001 o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 95, s. 5490-5532. Dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3673>

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky 611/2006 Z.z. z 20. novembra 2006 o hasičských jednotkách. Dostupné z:

https://www.minv.sk/swift_data/source/hasici_a_zachranari/vyhlasiky_mv_sr/Vyhlasika_MVSR_611-2006.pdf

Zákon č. 133 ze dne 17. prosince 1985 o požární ochraně. In: Sbírka zákonů České republiky. 1985, částka 34, s. 674-671. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2165>

Zákon č. 168 ze dne 13. července 1999 o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla). In: Sbírka zákonů České republiky. 1999, částka 57, s. 3158-3168. Dostupný z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3274>

Zákon č. 238 ze dne 28. června 2000 o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1998, částka 73, s. 3454-3460. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>

Zákon č. 239 ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1998, částka 73, s. 3461-3474. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=3461>

Zákon č. 314/2001 Z.z. z 2. júla 2001 o ochrane pred požiarmi. Dostupné z: https://www.minv.sk/swift_data/source/hasici_a_zachranari/kinkorova_dokumenty/zakony_vyhlasaky_pokyny/314-20001.pdf

Zákon č. 315/2001 Z.z. z 2. júla 2001 o Hasičskom a záchrannom zbore. Dostupné z: https://www.minv.sk/swift_data/source/hasici_a_zachranari/kinkorova_dokumenty/zakony_vyhlasaky_pokyny/315-2001.pdf

Zákon č. 320 ze dne 11. listopadu 2015 o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru). In: Sbírka zákonů České republiky. 2015, částka 135, s. 4307-4324. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=13939>

Zákon č. 37/2014 Z.z. z 29. januára 2014 o Dobrovoľnej požiarnej ochrane Slovenskej republiky a o zmene niektorých zákonov. Dostupné z: http://www.minv.sk/swift_data/source/hasici_a_zachranari/malatinec/vseobecne_zavazne_pravne_predpisy/37-2014.pdf

Zákon č. 39/2015 Z.z. z 3. februára 2015 o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné z: <http://www.najpravo.sk/cms/cmsLink.php?ID=13021>

Zákon č. 526/2010 Z.z. z 9. decembra 2010 o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva vnútra SROV. Dostupné z: <http://www.unitopsr.sk/docs/dotacie/legislativa/zakonc526-dotacie.pdf>

Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1992, částka 117, s. 3473-3491. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2640>

Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 33, s. 1026-1368. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6144>

Elektronické zdroje:

Accueil - Ministère de l'Intérieur. *Statistiques - Sécurité civile*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z: <https://www.interieur.gouv.fr/content/download/107875/857140/file/StatsSDIS17BD.pdf>

BM OKF – Megyei Igazgatóságok. *BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z: http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=szervezet_teruleti

BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság. *BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z: http://www.katasztrofavedelem.hu/index2.php?pageid=tuzvedelem_bemutat_tuvfo

Collectivités locales. *Le portail de l'Etat au service des collectivités*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z: https://www.collectivites-locales.gouv.fr/files/files/statistiques/brochures/chapitre_2_-_les_collectivites_locales_et_leur_population_0.pdf

Český statistický úřad. *03 Veřejný pořádek a bezpečnost*. [online]. [19.4.2018].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/verejny_poradek_a_bezpecnost

Český statistický úřad. *Obyvatelstvo*. [online]. [20.4.2018]. Dostupné

z: https://www.czso.cz/csu/czso/obyvateľstvo_lide

DOBROVOLNÁ POŽIARNA OCHRANA SR. *Info o DPO SR* [online]. [19.4.2018].

Dostupné z: <https://dposr.sk/index.php/dpo-sr/info-o-dpo-sr>

DOBROVOLNÁ POŽIARNA OCHRANA SR. *Zoznam DHZO*. [online]. [19.4.2018].

Dostupné z: <https://www.dposr.sk/index.php/1236-zoznam-dhzo-zaradenych-do-celoplosneho-rozmiestnenia-sil-a-prostriedkov>

DOBROVOLNÍ HASIČI.CZ. *Výroční zpráva SH ČMS 2016*. [online]. [20. 4. 2018].

Dostupné z: https://www.dh.cz/images/Dokumenty/vyrocnizprava/2016/VZ_2016_web.pdf

Eurostat. *GDP at current market prices*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z:

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=demo_urespop&lang=en

Fond zábrany škod (FZŠ). *Fond zábrany škod*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné

z: <https://www.fondzabranyskod.cz/>

Główny Urząd Statystyczny. *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2017*. [online].

[23.04.2018]. Dostupné z: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/maly-rocznik-statystyczny-polski-2017,1,18.html>

Główny Urząd Statystyczny. *Rocznik demograficzny 2017*. [online]. [23.04.2018].

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-demograficzny-2017,3,11.html>

Gouvernement.fr. Accueil. *France at a glance*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné

z: <http://www.gouvernement.fr/en/france-at-a-glance>

Hajdú-Bihar Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság. *Tűzvédelmi hozzájárulás*.

[online]. [19.4.2018]. Dostupné z: <http://hajdu.katasztrofavedelem.hu/tuzvedelmi-hozzajarulas>

Hasičský záchranný sbor České republiky. Informační servis. *Nový zákon o spolufinancování bezpečnostního systému*. [online]. [20.4.2018]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/novy-zakon-o-spolufinancovani-bezpecnostniho-systemu.aspx>

Hasičský záchranný sbor České republiky. *Jednotky požární ochrany*. [online]. [20.4.2018]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>

Hasičský záchranný sbor České republiky. *Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru ČR*. [online]. [20.4.2018]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/rocenka-2016-tisk-pdf.aspx>

Insee. *Moved Permanently*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z: <https://www.insee.fr/fr/statistiques/serie/001641586>

Katasztrófavédelmi Oktatási Központ – Tájékoztató. *Katasztrófavédelmi Oktatási Központ*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z: <http://kok.katasztofavedelem.hu/tajekoztato>

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM. *NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z: <https://kvi.unike.hu/felvetelizoknek/kik-vagyunk>

Správy - Pravda.sk. *Po 15 rokoch služby zarobí hasič 781 eur*. [online]. [23.04.2018]. Dostupné z: <https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/342002-po-15-rokoch-sluzby-zarobi-hasic-781-eur/>

Štatistický úrad SR. *Štatistická ročenka Slovenskej republiky 2017*. [online]. [19.4.2018]. Dostupné z: <https://slovak.statistics.sk/PortalTraffic/fileServlet?Dokument=628022ad-847a-4a51-a7dd-6ca2cc3dd25c>

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych. *Sprawozdanie z działalności Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej W XIII kadencji w latach 2012–2017*. [online]. [23.04.2018]. Dostupné z: <http://www.zosprp.pl/files/zjazd/zjazd14/Sprawozdanie%20lata%202012-2017.pdf>

Seznam zkratek

BM OKF - Belügyminisztérium Országos Katasztrófavedelmi Főigazgatóság

CIS – Centres d’incendie et de secours

COFOG – Classification of the Functions of Government

CPI – Centres de Première Intervention

CS – Centres de Secours

CSP – Centres de Secours Principaux

CTIF – International association of fire and rescue service

ČSFR – Česká a Slovenská Federativní Republika

DGSCGC – Direction générale de la sécurité civile et de la gestion des crises

DHS – Dobrovolný hasičský sbor

DPO SR – Dobrovolná požiarna ochrana Slovenskej republiky

EFSCA – European Fire Service Colleges' Association

ENSOSP – École nationale supérieure des officiers de sapeurs-pompiers

EPCI – Établissement public de coopération intercommunale

EU – Evropská unie

GŘ – Generální ředitelství

GŘ HZS – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

HaZZ – Hasičský a záchranný sbor

HDP – Hrubý domácí produkt

HTP – Hivatásos Tűzoltóparancsnokságok

HZS – Hasičský záchranný sbor

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

IZS – Integrovaný záchranný systém

JPO – Jednotka požární ochrany

JSDH – Jednotka sboru dobrovolných hasičů

KOK – Katasztrófavédelmi Oktatási Központ

KSRG – Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy

LTP – Létesítményi Tűzoltóságok

MHJ – Moravská hasičská jednota

MV – Ministerstvo vnitra

MV SR – Ministerstvo vnitra Slovenské republiky

MV-GŘ HZS ČR – Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

NGŘZK – Národní generální ředitelství pro zvládání katastrof

NKE KVI – Nemzeti Közszerológálati Egyetem Katasztrófavédelmi Intézete

NUTS – Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques, Nomenclature of Units for Territorial Statistics

OSP - Ochotnicka Straž Požarna

ÖTE – Önkéntes tűzoltó egyesület

ÖTP – Önkormányzati tűzoltóság

PO – Požární ochrana

PSP – Państwowa Straż Požarna

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

SDIS – Service départemental d'incendie et de secours

SH ČMS – Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

SOŠ PO – Střední odborná škola požární ochrany

VOŠ PO – Vyšší odborná škola požární ochrany

ZOSP RP – Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на вѣдомі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26.4.2018

Bc. Lucie Šebestová

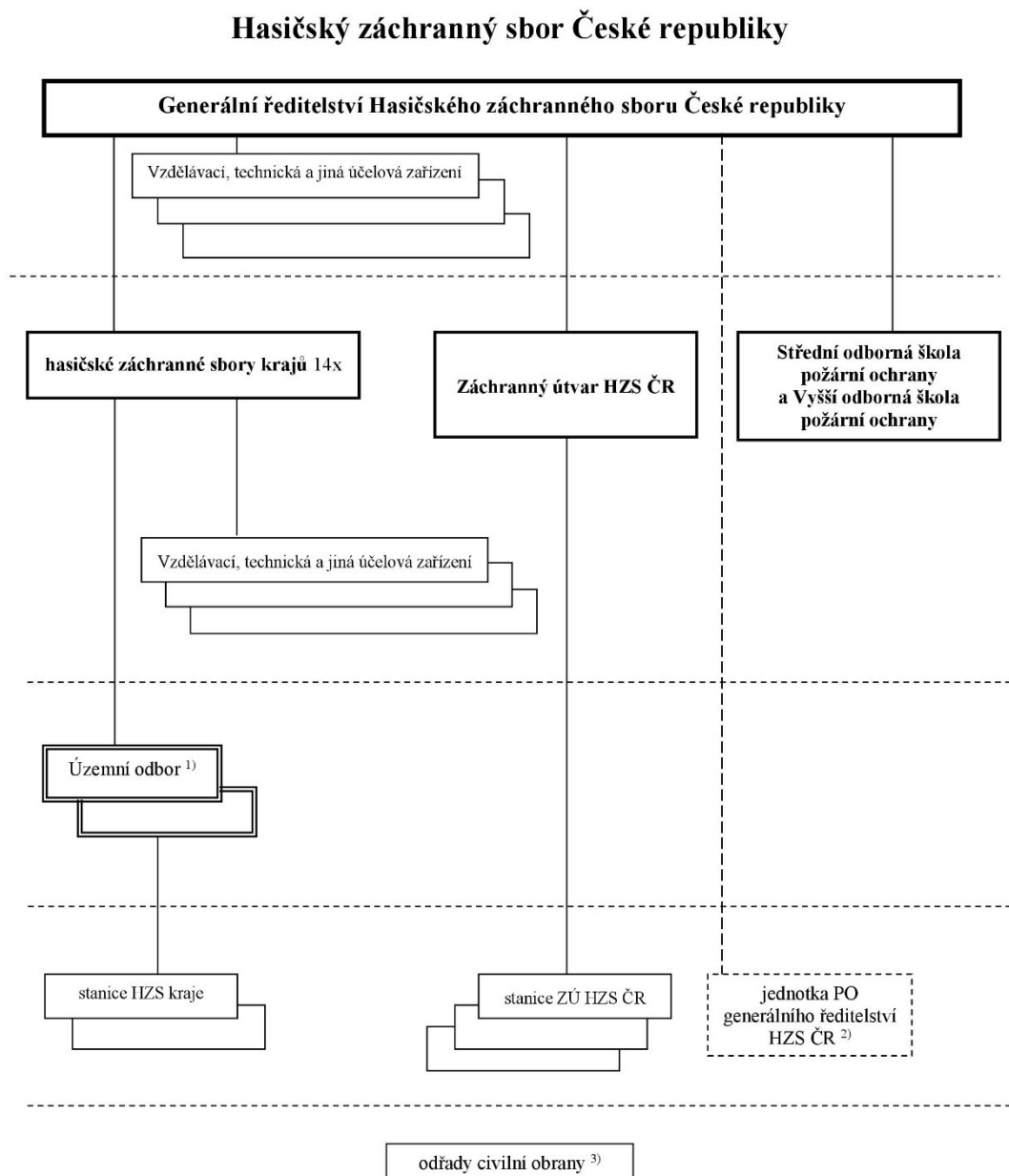
Seznam příloh:

Příloha č. 1: Schéma organizační struktury HSZ ČR

Příloha č. 2: Schéma organizace Státní požární služby Polské republiky

Příloha č. 3: Schéma organizační struktury HaZZ Slovenské republiky

Příloha č. 1: Schéma organizační struktury HZS ČR.

¹⁾ HZS hl. m. Prahy se nečlení na územní odbory.

²⁾ Podle § 65 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo vnitra může k plnění mimořádných úkolů na úseku požární ochrany zřídit jednotku generálního ředitelství HZS ČR.

³⁾ Podle § 10 odst. 1 zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), generální ředitelství HZS ČR, HZS kraje a ZÚ HZS ČR mohou k plnění úkolů za stavu ohrožení státu a válečného stavu zřizovat a organizačně, materiálně a personálně připravovat odřady civilní obrany z jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo jejich částí.

Příloha č. 2: Schéma organizace Státní požární služby (rok 2016).

Příloha č. 3: Schéma organizační struktury HaZZ Slovenské republiky.

